

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร

สารนิพนธ์
ของ
ประมณ สุสวัสดิลาภา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
เมษายน 2552

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร

สารนิพนธ์
ของ
ประมง สวัสดิ์ลาภา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
เมษายน 2552
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร

บทคัดย่อ
ของ
ประมว สวัสดิ์ลาภา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
เมษายน 2552

ประมง สวัสดิ์ลาภา. (2552). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขจรศรี ขาดิกานนท์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และ
เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนวัด
เศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพฯ จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random
Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน

แบบการวิจัยที่ใช้คือ การวิจัยเชิงทดลอง แบบ Randomized One - Group Pretest - Posttest
Design ระยะเวลาในการทดลอง จำนวน 18 ชั่วโมง เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบฝึก
ทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้สำหรับการ
วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t - test แบบ Dependent Sample

ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่
พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.69/81.44
2. นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

DEVELOPING THAI READING COMPREHENSION WORKBOOKS FOR
MATHAYOMSUKSA I STUDENTS, WATSAWETTRACHAT SCHOOL

AN ABSTRACT
BY
PRAMONG SAVASDEELABHA

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University
April 2009

Pramong Savasdeelabha. (2009). *Developing Thai Reading Comprehension Workbooks for Mathayomsuksa I Students, Watsawettrachat School, Bangkok*. Master's Project, M.Ed. (Secondary Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Kachornsri Jatikananda.

The purposes of this research were to Develop the Thai reading comprehension workbooks for Mathayomsuksa I students, Watsawettrachat school to attain the efficiency index of 80/80 and to compare learning achievement of Mathayomsuksa I students before and after the experiment.

The samples were 40 Mathayomsuksa I students in the second semester of the 2008 academic year, Watsawettrachat school, Klongsan district, Bangkok. They were selected by Cluster Random Sampling for 1 classroom.

The Randomized One - Group Pretest - Posttest Design was used for this research. They were taught through the Thai reading comprehension workbooks for eighteen periods. The instruments used in this research were; the Thai reading comprehension workbooks, the achievement test. The statistics used for data analysis included mean, standard deviation and t - test for Dependent Sample.

The results of this research indicated that:

1. The efficiency of Thai reading comprehension workbooks for Mathayomsuksa I students was 83.69/81.44.
2. The student's learning achievement through the Thai reading comprehension workbooks was significantly increased after the experiment at .01 level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ของ ประมว สวัสดิ์ลาภา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขจรศรี ชาติกานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุตินา วัฒนะศิริ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขจรศรี ชาติกานนท์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิน รุ่งเรืองธรรม)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บังอร พานทอง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. องอาจ นัยพัฒน์)

วันที่ เดือน เมษายน พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิน รุ่งเรืองธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บังอร พานทอง รองศาสตราจารย์อัฉรา สุขารมณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์ ซึ่งได้สละเวลาให้คำปรึกษาตลอดจนช่วยแนะนำข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิน รุ่งเรืองธรรม อาจารย์วิภาพร กล้าวิทยกิจ ครูผู้สอน วิชาภาษาไทย โรงเรียนวัดเศวตฉัตร และขอขอบพระคุณพระมหารินทร ประสมพงศ์ ครูพระช่วยสอน ศีลธรรมในโรงเรียนวัดทองเพล ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ ท่านผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเศวตฉัตร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองเพล รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านในโรงเรียน ที่ให้การสนับสนุนและช่วยอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยในครั้งนี้และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตรและโรงเรียนวัดทองเพล ที่ให้ความร่วมมือในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ตลอดจนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ที่ให้ความร่วมมือในการเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำการทดลอง การวิจัยครั้งนี้จึงสำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้มอบโอกาสในการเข้ารับการศึกษา รวมทั้งประสาทวิชาและถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับผู้วิจัยในขณะที่ทำการศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขอขอบคุณ เจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่าน ที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและนำมาอ้างอิงในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชา การมัธยมศึกษา ที่ให้ความช่วยเหลือในขณะทำการศึกษาและคอยเป็นกำลังใจให้ในการทำสารนิพนธ์

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณอันยิ่งใหญ่ของ บิดามารดา พระอุปัชฌาย์ พระอาจารย์ และคณะครู อาจารย์ทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัยจนทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา ตลอดถึงผู้มีพระคุณทุกท่าน

พระมหาประมุง สวัสดิ์ลาภา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมุติฐานในวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	8
ความหมายของการอ่าน.....	8
ความสำคัญของการอ่าน.....	9
ความพร้อมในการรับสารด้วยการอ่าน.....	10
ประเภทของการอ่าน.....	11
ความหมายของการอ่านจับใจความ.....	13
ลักษณะของการอ่านจับใจความ.....	14
จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ.....	15
วิธีการอ่านจับใจความ.....	16
องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ.....	18
แนวการสอนและการฝึกอ่านจับใจความ.....	19
ลำดับขั้นของการอ่านจับใจความ.....	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ทฤษฎีการอ่านจับใจความ.....	24
การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความ.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ.....	26
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ.....	27
ความหมายของแบบฝึกทักษะ.....	27
หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ.....	28
ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกทักษะ.....	29
หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ.....	30
ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี.....	31
ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ.....	34
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	35
ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	35
การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	36
ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	36
ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	37
การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	40
คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	42
3 ดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	44
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ลำดับชั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	58
สมมติฐานในการวิจัย.....	58
วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	62
อภิปรายผล.....	63
ข้อเสนอแนะ.....	64
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	72
ภาคผนวก ก.....	73
รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	74
ภาคผนวก ข.....	75
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความ.....	76
ภาคผนวก ค.....	87
ตัวอย่างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย.....	88
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	104

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแบบแผนการทดลอง.....	49
2 แสดงคุณภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย.....	55
3 แสดงประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย.....	56
4 แสดงการจำแนกประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย แต่ละชุดฝึกทักษะ.....	56
5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนกับคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย.....	57

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมของทุกประเทศ รวมถึงประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทำให้วงการการศึกษาของไทยต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เช่น การมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษา และกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในแต่ละเรื่องยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและ เต็มตามศักยภาพ ดังนั้น การจัดการศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นอกจากจะเป็นเรื่องของการฝึกฝนทักษะด้าน การฟัง การดู การพูด การอ่านออก และการเขียนได้แล้ว ยังต้องสอนภาษาเพื่อให้เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการศึกษาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วนำความรู้มาพัฒนาตนเองและสังคมได้

การอ่านเป็นการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญมาก เพราะความรู้และประสบการณ์อันมีคุณค่าได้มีการใช้ภาษาบันทึกไว้ ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 :1) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ การรู้ และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้อง จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอก็จะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวาง จีวรธรณ คูหาภินันท์ (2542 :3) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์แต่เล็กลงไป การอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพและการศึกษา การอ่านเป็นหัวใจสำคัญในการเรียนการสอน นักเรียนนักศึกษาจะสามารถเล่าเรียนได้เก่ง จนประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ครู อาจารย์ผู้สอนจำเป็นจะต้องอ่าน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการสอนอยู่ตลอดเวลา และยังคงกล่าวอีกว่าการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องฝึกให้มีความชำนาญ เพื่อจะได้สะสมประสบการณ์ ทำให้เกิดความคิดกว้างขวาง และเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้อย่าง รวดเร็ว ถูกต้อง และ สุระปะนิย์ นาคกรทรรพ (2547 : 17) กล่าวว่า การอ่าน มีความสำคัญมากในชีวิตประจำวันของผู้ใฝ่ใจศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ นอกจากการอ่าน จะเป็นเครื่องมือสำหรับให้ผู้อ่านได้มาซึ่งความรู้แล้ว ยังจะช่วยทำให้จิตใจมีความสุข และความเพลิดเพลินอีกด้วย บุคคลที่มีชีวิตผ่านพ้นวัยเรียนในโรงเรียนไปแล้วถ้ามีนิสัยรักการอ่านหนังสือก็จะเป็นผู้มีความรู้ทันสมัยไม่ล้าหลัง นักเรียนควรได้รับการชี้แจงให้เข้าใจ การอ่าน คือการได้รับทราบความรู้สึกนึกคิดของคนทั้งในอดีตและปัจจุบัน และได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่ต้องการทราบ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มพูนสติปัญญาของนักเรียนเอง ด้วยเหตุนี้ ครูผู้สอนจึงมีหน้าที่อบรมให้นักเรียนมีเจตคติและ

มีนิสัยที่ดีในการอ่านหนังสือและให้รู้จักค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์แก่ชีวิตของนักเรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

จะเห็นได้ว่า แม้โลกได้พัฒนาไปแทบทุกด้าน การอ่านก็ยังคงมีความสำคัญมากในชีวิตประจำวันของคนทุกคน เราจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับการอ่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาตนเอง การมีจุดประสงค์ในการอ่านจะช่วยให้ผู้อ่านได้ประโยชน์สูงสุดจากการอ่าน ส่วนทักษะในการอ่านจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการอ่าน ดังนั้น นักเรียนจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับทักษะการอ่านและฝึกฝนจนเกิดทักษะในการอ่าน ซึ่งการอ่านจับใจความ เป็นทักษะการอ่านอย่างหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับว่า เป็นกลวิธีการอ่านที่มีประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาจึงต้องการที่จะให้นักเรียนได้รับการฝึกฝน

การอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่าน ที่นักเรียนควรจะได้รับ การฝึกฝน อย่างที่กรมวิชาการ (2546 :188) กล่าวไว้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดคุณภาพของผู้เรียนด้านความเข้าใจในการอ่านไว้ในทุกช่วงชั้นเช่น ช่วงชั้นที่ 1กำหนดให้อ่านแล้ว..เข้าใจข้อความที่อ่าน... ช่วงชั้นที่ 2... อ่านแล้วจับประเด็นสำคัญ แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น วิเคราะห์ ดีความ สรุปความได้...ช่วงชั้นที่ 3 อ่านแล้วแสดงความเห็นเชิงวิเคราะห์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลและช่วงชั้นที่ 4 อ่านแล้วสามารถตีความ แปลความ และขยายความ เรื่องที่อ่านอย่างลึกซึ้ง วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้...ซึ่งผู้เรียนจะมีคุณภาพดังกล่าวได้ ต้องมีความสามารถในการอ่านจับใจความ และ แวมยุรา เหมือนนิล (2538 :15) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ เป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญมาก สำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป ถ้านักเรียนจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ คือไม่รู้เรื่อง ก็คงไม่สามารถอ่านเพื่อวิจารณ์ว่า เรื่องนั้นดีหรือไม่ดีได้เลย จากคำกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การอ่านจับใจความมีความจำเป็นต่อการอ่าน เพราะถ้าผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความได้ดี จะทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาภาษาไทยรวมทั้งวิชาอื่น ๆ อีกทั้งยังสามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง

ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบปัญหาสำคัญในด้านการอ่านของผู้เรียนคือ อ่านแล้วจับใจความไม่ได้ ไม่สามารถจะแยกใจความสำคัญกับใจความรองได้ จะเห็นได้จาก มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์ กราบบังคมทูลรายงาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติงานฉลอง 200 ปีวันคล้ายวันประสูติ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท และทรงเป็นประธานเปิดการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ปัญหาการเรียนการสอนและการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน” ณ อาคารกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ (หอประชุมกองทัพเรือ) วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 ถึงผลการวิจัยปัญหาการเรียนการสอนและการใช้ภาษาไทยในปัจจุบันว่า การอ่านได้แก่ ออกเสียงไม่ถูก จับใจความไม่ได้ (มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์. 2551 :15) ซึ่งปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาวิจัยสารนิพนธ์นี้เห็นว่า เป็นผลมาจากการเรียนการสอน

ยังขาดสื่อหรืออุปกรณ์ ที่จะให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการอ่านจับใจความ การสอนอ่าน จึงยังไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ครูหรือผู้สอน จึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องคิดริเริ่มหาสื่อหรืออุปกรณ์การสอนมาช่วยในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ

จากเหตุผลดังกล่าว สื่อ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้การสอนอ่านจับใจความประสบความสำเร็จ ซึ่งสื่อการสอนประเภทหนึ่งที่สามารถจะช่วยในการฝึกทักษะของผู้เรียนได้ดีก็คือแบบฝึกทักษะ เพราะภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ จึงจำเป็นต้องมีการฝึกฝนอยู่เสมอ เพื่อทบทวนความเข้าใจ ความถูกต้อง คล่องแคล่วในการใช้ภาษา และพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน อย่างที่ถวัลย์ มาศจรัส (2546 : 21) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาและฝึกทักษะด้าน การอ่าน การคิด การคิดวิเคราะห์และการเขียนของผู้เรียน และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547 : 32) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่ง ที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่ง ๆ เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น ดังนั้น แบบฝึกทักษะ จึงเหมาะที่จะนำมาใช้ในการฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย

แบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการสอนสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง เพราะแบบฝึกทักษะจะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และรู้ความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของตนเอง นอกจากนี้ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย เรายังสามารถสร้างแบบฝึกทักษะได้หลายรูปแบบ จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของ สายสุณี สกุลแก้ว (2534 : 64) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของ ทิพาภรณ์ กาฬะสิน (2541 : 56) พบว่า คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่าน เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยขึ้น เพื่อทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร และจะเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบฝึกทักษะด้านอื่น ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ให้มีคุณภาพดีและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาค้นคว้านี้

1. ได้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน
3. ทำให้ได้แนวทางสำหรับผู้สนใจที่จะพัฒนาแบบฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพฯ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมนักเรียน 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพฯ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมนักเรียนจำนวน 40 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหาประเภทนิทานคติธรรม จากหนังสือ นิทานธรรมะ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยแบ่งแบบฝึกทักษะ ออกเป็น 8 ชุด ดังนี้

- ชุดที่ 1 อ่านดีมีทรัพย์
- ชุดที่ 2 อ่านจับใจความ
- ชุดที่ 3 ใจความอยู่ต้น อ่านค้นได้ดี
- ชุดที่ 4 อยู่ท้ายก็มี อ่านดีกำไร
- ชุดที่ 5 อยู่ต้นและท้าย อ่านได้สู้ชี
- ชุดที่ 6 อยู่กลางอ่านค้น ยิ่งค้นยิ่งมี
- ชุดที่ 7 อยู่ทุก ๆ ที่ อ่านถูกวิธี มีชัย
- ชุดที่ 8 เพียรอ่านจับใจ จะได้จดจำ นำไปใช้ คิดวิเคราะห์

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลอง 18 ชั่วโมง โดยใช้เวลาในการทดลองสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ทั้งนี้รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย

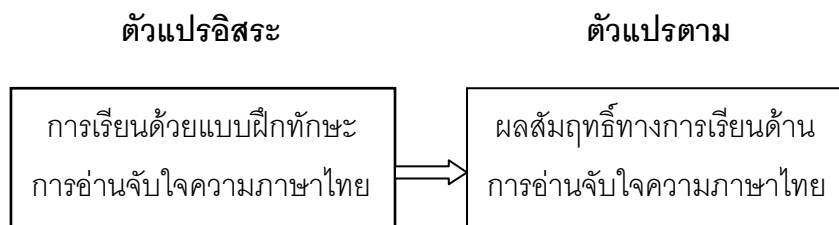
นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การอ่านจับใจความ** หมายถึง การอ่านเพื่อค้นหาสาระหรือจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง ทั้งในส่วนที่เป็นความรู้ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นหรือทัศนคติของผู้เขียน
2. **แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย** หมายถึง แบบฝึกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยคัดเลือกเนื้อหาประเภทนิทานคติธรรมจากหนังสือนิทานธรรมะ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย จำนวน 8 ชุด แต่ละชุดมีองค์ประกอบดังนี้
 - 2.1 คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ
 - 2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 2.3 ใบความรู้
 - 2.4 ใบกิจกรรม
 - 2.5 แบบฝึกทักษะ
 - 2.6 แบบทดสอบหลังเรียน
3. **นิทานคติธรรม** หมายถึง วรรณกรรมประเภทร้อยแก้ว ที่มีเนื้อหาให้ข้อคิดในแง่ใดแง่หนึ่ง เพื่อช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในด้านต่าง ๆ แก่ผู้อ่าน
4. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย** หมายถึง ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ซึ่งวัดจากคะแนนที่ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ที่ทดสอบคุณภาพแล้ว
5. **ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ** หมายถึง คุณภาพของแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามขั้นตอนและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้จากการทำแบบฝึกทักษะระหว่างเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
 - 1.1 ความหมายของการอ่าน
 - 1.2 ความสำคัญของการอ่าน
 - 1.3 ความพร้อมในการรับสารด้วยการอ่าน
 - 1.4 ประเภทของการอ่าน
 - 1.5 ความหมายของการอ่านจับใจความ
 - 1.6 ลักษณะของการอ่านจับใจความ
 - 1.7 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ
 - 1.8 วิธีการอ่านจับใจความ
 - 1.9 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ
 - 1.10 แนวการสอนและการฝึกอ่านจับใจความ
 - 1.11 ลำดับขั้นของการอ่านจับใจความ
 - 1.12 ทฤษฎีการอ่านจับใจความ
 - 1.13 การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความ
 - 1.14 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ
 - 2.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ
 - 2.2 หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ
 - 2.3 ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกทักษะ
 - 2.4 หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ
 - 2.5 ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี
 - 2.6 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 3.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.3 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.4 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.5 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.6 คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี
- 3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าชาติใดก็ตาม หากประชากรของชาติมีความสามารถด้านการอ่าน การพัฒนาชาตินั้นก็ย่อมเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว ดังนั้น เพื่อให้บุคลากรของชาติผู้ใฝ่ในการแสวงหาความรู้จากการอ่าน มีทักษะในการอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพ การอ่านจับใจความเป็นกลวิธีการอ่านวิธีหนึ่งที่คุณผู้อ่านควรได้รับการฝึกฝน

1.1 ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่านเหมือนกันบ้าง แตกต่างกันไปบ้างดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2538 : 941) ได้นิยามความหมายของการอ่านไว้ว่า “อ่าน” เป็นคำกริยาหมายความว่าตามตัวหนังสือ, ออกเสียงตามตัวหนังสือ, ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ; สังเกตหรือพิจารณาเพื่อให้เข้าใจ, คิด, นับ, (ไทยเดิม).

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 1) กล่าวว่า การอ่านคือ ความสามารถในการรับสารที่ผ่านสื่อต่าง ๆ เข้าใจสาร ตีความได้ถูกต้องและสามารถสื่อสารได้

บันลือ พุกกะวัน (2532 : 2) กล่าวว่า จากการศึกษาจากตำรับตำราและวิเคราะห์พฤติกรรมในการอ่านของเด็กผู้เรียน จะสามารถให้ความหมายของคำว่า การอ่านได้หลายนัย ประกอบกับการนำความหมายของการอ่าน ที่ส่งผลของการอ่านมาใช้ประกอบการอธิบายความหมายด้วย อาจจำแนกความหมายการอ่านได้ ดังนี้

1. การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูดโดยการผสมเสียง เพื่อให้ใช้ในการออกเสียงให้ตรงกับคำพูด การอ่านแบบนี้ มุ่งให้สะกดตัวผสมคำอ่าน เป็นคำ ๆ ไม่สามารถใช้สื่อความโดยการฟังได้ทันที เป็นการอ่านเพื่อการอ่านออก มุ่งให้อ่านหนังสือได้แตกฉานเท่านั้น

2. การอ่าน เป็นการใช้ความสามารถในการผสมผสาน ของตัวอักษร ออกเสียง เป็นคำหรือเป็นประโยค ทำให้เข้าใจความหมายในการสื่อความโดยการอ่าน หรือ ฟังผู้อื่นอ่านแล้วรู้เรื่อง เราเรียกว่า อ่านได้ ซึ่งมุ่งให้อ่านแล้วรู้เรื่องของสิ่งที่อ่าน

3. การอ่าน เป็นการสื่อความหมายที่จะถ่ายทอดความคิด ความรู้ จากผู้เขียน (ผู้สื่อ) ถึงผู้อ่าน การอ่าน ลักษณะนี้เรียกว่า อ่านเป็น ผู้อ่านยอมเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนโดยอ่านแล้วสามารถประเมินผลของสิ่งที่อ่านด้วย

4. การอ่าน เป็นการพัฒนาความคิด โดยที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถหลาย ๆ ด้าน เช่น ใช้การสังเกต จำรูปคำ ใช้สติปัญญาและประสบการณ์เดิมในการแปลความ หรือถอดความให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ดี โดยวิธีอ่านแบบนี้จะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง อาจต้องใช้ความหมายของการอ่านจากข้อ 1,2 และ3 (หรือไม่จำเป็นต้องครบทั้ง3 ความหมายก็ได้) แล้วสามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านและนำผลของสิ่งที่ได้จากการอ่านมาเป็นแนวคิด แนวปฏิบัติได้ เราเรียกว่า อ่านเป็น

ประเทิน มหาพันธ์ (2530 : 13) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึงกระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษร หรือ สัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้ กระบวนการในการอ่าน เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เมื่อเด็กเปล่งเสียงตัวอักษร หรือ สัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูด ถ้าหากไม่เข้าใจคำพูดนั้นจัดว่าไม่ใช่การอ่านที่สมบูรณ์ เป็นแต่เพียงส่วนหนึ่งของการอ่านเท่านั้น ลักษณะของการอ่านที่แท้จริง ได้แก่ การทำความเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านความหมายดังกล่าวนี้มิใช่เกิดจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่อ่านเท่านั้น หากขึ้นอยู่กับกระบวนการกระตุ้นให้เกิดความคิดรวบยอดหรือจินตนาการ ของผู้อ่านเป็นสำคัญ การเข้าใจความหมายของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่อ่าน ขึ้นอยู่กับความหมายที่ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจโดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นพื้นฐาน การอ่านจึงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การแปลความ การตอบสนอง การกำหนดความมุ่งหมายและการจัดลำดับภาพของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่ผู้อ่านเห็น จะกระตุ้นการทำงานของสมอง ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพและปริมาณของประสบการณ์ซึ่งผู้อ่านมีมาก่อน

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า การอ่านคือกระบวนการแปลความหมายจากสิ่งที่อ่านทางสายตา เพื่อเก็บรวบรวมความคิดที่เสนอผ่านสัญลักษณ์ หรือ ตัวอักษรอย่างมีเหตุผล จนเกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องในสิ่งที่อ่าน แล้วนำความรู้นั้นไปใช้

1.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านนอกจากจะเป็นทักษะของการแสวงหาความรู้แล้ว นักการศึกษายังได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังต่อไปนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 3) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ตั้งแต่เล็กจนโต การอ่าน เป็นหัวใจสำคัญในการเรียนการสอน นักเรียนนักศึกษา จะสามารถเล่าเรียนได้เก่งจนประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ครูอาจารย์ผู้สอนจำเป็นจะต้องอ่าน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการสอนอยู่ตลอดเวลา และยังกล่าวว่าการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องฝึกให้มีความชำนาญ เพื่อจะได้สะสมประสบการณ์ทำให้เกิดความคิดกว้างขวาง และเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2547 :17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านเอาไว้ว่า การอ่าน มีความสำคัญมากในชีวิตประจำวัน ของผู้ใฝ่ใจศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ นอกจากการอ่านจะเป็นเครื่องมือสำหรับให้ผู้อ่านได้มาซึ่งความรู้แล้ว ยังช่วยทำให้จิตใจมีความสุขและความเพลิดเพลินอีกด้วย บุคคลที่มีชีวิตผ่านพ้นวัยเรียนในโรงเรียนไปแล้ว ถ้ามีนิสัยรักการอ่านหนังสือ ก็จะเป็นผู้มีความรู้ทันสมัยไม่ล้าหลัง ฉะนั้น นักเรียนควรได้รับการชี้แจงให้เข้าใจ การอ่าน คือ การได้รับทราบความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของคนทั้งในอดีตและปัจจุบัน และได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่ต้องการทราบ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มพูนสติปัญญาของนักเรียนเอง ด้วยเหตุนี้ ครูผู้สอนจึงมีหน้าที่อบรม ให้นักเรียนมีเจตคติและมีนิสัยที่ดีในการอ่านหนังสือและให้รู้จักค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์แก่ชีวิตของนักเรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

สุรนันทน์ มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 1) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวาง

ปานรวี ยงยุทธวิชัย (2548 : 33) กล่าวว่า การอ่านก่อให้เกิดการคิด การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ มีวิสัยทัศน์ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้

จะเห็นได้ว่าการอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน เพราะการอ่านนอกจากจะเป็นการแสวงหาความรู้จากทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนแล้ว ก็ยังช่วยทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน สามารถทำให้อ่านเกิดการคิด วิเคราะห์ และทำให้อ่านทันสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอาชีพ และการดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

1.3 ความพร้อมในการรับสารด้วยการอ่าน

ความพร้อมในการรับสารเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ดังที่

บันลือ พุกกะวัน (2532 : 27) ได้กล่าวสรุปถึงองค์ประกอบแห่งความพร้อมในการรับสารด้วยการอ่านว่า ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1. ความพร้อมทางร่างกาย ได้แก่ รูปร่าง ขนาด ส่วนสูง น้ำหนัก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญเติบโตของร่างกาย โดยที่กรมอนามัย โรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข กำหนดเกณฑ์เฉลี่ยไว้ นอกจากนี้ยังเน้นถึงการใส่สายตา หู ความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อ มีการทรงตัว มีความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ที่จะจับประคองใช้มือลากเส้น เขียนตัวอักษร และอื่น ๆ

2. ความพร้อมทางสมอง ได้แก่ ความสามารถในการจำ การตีความ และแปลความ การอธิบายงานที่ตนทำ งานที่เพื่อนทำ เล่าเรื่องราวของตนและผู้อื่นได้ดี เป็นต้น

3. ความพร้อมทางอารมณ์และสังคม ได้แก่ การมีอารมณ์ร่วมสนุกสนาน การรู้จักยับยั้งอารมณ์ เล่นร่วมกับเพื่อน ไม่แย่งของเพื่อน รู้จักให้หยิบยืมหรือแบ่งปันของใช้ ช่วยเหลือเพื่อน และอื่น ๆ

4. ความพร้อมทางจิตวิทยา ได้แก่ การมีสมาธิในการฟังนิทานหรือเรื่องราว มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก นำกลุ่ม รู้จักลำดับเหตุการณ์ในนิทานและอื่น ๆ

5. ความพร้อมทางพื้นฐานประสบการณ์ ได้แก่ การใช้ภาษาพูด การตอบคำถาม การมีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมใกล้ตัวและอื่น ๆ เป็นต้น

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 32 - 38) กล่าวถึงความพร้อมในการรับสารด้วยการอ่านมีองค์ประกอบเบื้องต้นพอสรุปได้ ดังนี้

1. ความพร้อมในการอ่านของผู้อ่านเอง เช่น ความพร้อมทางร่างกาย ความพร้อมของอวัยวะในการออกเสียง ความพร้อมทางสังคม ความพร้อมทางอารมณ์ ความพร้อมทางภาษา ความพร้อมทางบ้าน หรือครอบครัว ความพร้อมทางเศรษฐกิจ ความพร้อมทางสภาพแวดล้อม ทั้งบ้าน และโรงเรียน ความพร้อมในด้านเวลา

2. มีประสบการณ์

3. ความสนใจหรือความสามารถพิเศษ

4. พื้นความรู้

5. แรงจูงใจ

6. หนังสือที่อ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 22) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของความพร้อมที่จะนำไปสู่การอ่านว่ามีหลายประการได้แก่ อายุ สติปัญญา เพศ การฟัง สุขภาพร่างกาย การรู้จักทิศทาง การมีประสบการณ์ทางภาษา มีความสามารถในการฟัง และการรับรู้ทางสายตา มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ทางสังคม และความสนใจในการอ่าน

จะเห็นได้ว่า การรับสารด้วยการอ่าน จะต้องอาศัยความพร้อมของผู้อ่านเป็นสำคัญ ซึ่งประกอบด้วยความพร้อมทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ประสบการณ์ นอกจากความพร้อมของผู้อ่านแล้ว บรรยากาศภายในโรงเรียนหรือห้องเรียน ก็ต้องจัดบรรยากาศ หรือ จัดเตรียมสื่อให้เหมาะสม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่าน

1.4 ประเภทของการอ่าน

การอ่านแบ่งออกได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายที่จะใช้ในการแบ่ง เช่น

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2547 :19) ได้แบ่งการอ่านออกเป็น 2 ประเภท คือการอ่านในใจ และการอ่านออกเสียง การอ่านออกเสียงนั้น หมายถึงรวมเอาทั้ง การออกเสียงธรรมดาและการอ่านทำนองเสนาะ

กัลยา ยวนมาลัย (2539 : 30) แบ่งกลวิธีการอ่าน สำหรับฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญ ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านเร็วอย่างเข้าใจ
2. การอ่านเพื่อจับใจความ
3. การอ่านเพื่อตีความ
4. การอ่านอย่างวิพากษ์วิจารณ์

สนธิ ตั้งทวี (2529 : 282) ได้จำแนกประเภทของการอ่านไว้ 7 ประเภท คือ

1. การอ่านวิเคราะห์คำ
2. การอ่านวิเคราะห์ประโยค
3. การอ่านวิเคราะห์ทรรศนะของผู้แต่ง
4. การอ่านตีความ
5. การอ่านขยายความ
6. การอ่านจับใจความ
7. การอ่านอย่างใช้วิจารณ์ญาณ

วรรณิ โสมประยูร (2537 : 127) ได้แบ่งประเภทการอ่าน เพื่อเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะทางภาษาได้สะดวกและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การอ่านออกเสียงแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่
 - 1.1 การอ่านร้อยแก้ว
 - 1.2 การอ่านร้อยกรอง
 - 1.3 การอ่านทำนองเสนาะ
2. การอ่านในใจ แบ่งได้เป็น 7 ประเภท ได้แก่
 - 2.1 การอ่านแบบค้นคว้าหาความรู้ เช่น อ่านตำรา
 - 2.2 การอ่านจับใจความสำคัญหรือหาสาระสำคัญของเรื่อง เช่น อ่านบทความ
 - 2.3 การอ่านแบบหารายละเอียดทุกตอน เช่น อ่านประวัติศาสตร์
 - 2.4 การอ่านแบบหารายละเอียดทุกคำเพื่อการปฏิบัติ เช่น อ่านวิธีประกอบอาหาร อ่านคู่มือการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า
 - 2.5 การอ่านแบบวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อหาเหตุผล เช่น อ่านข่าวเหตุการณ์สำคัญ
 - 2.6 การอ่านแบบไตร่ตรองโดยใช้วิจารณ์ญาณเพื่อหา ข้อเท็จจริง ข้อดี ข้อเสีย สำหรับเลือกแนวทางปฏิบัติ เช่น อ่านโฆษณา

2.7 การอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อการสังเกตและจดจำ เช่น อ่านชื่อสถานที่ต่าง ๆ

จึงพอสรุปได้ว่า การอ่านสามารถแบ่งได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง เช่น จุดประสงค์ของการอ่าน ลักษณะการอ่าน ในงานศึกษาวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาทักษะการอ่านประเภทการอ่านจับใจความ

1.5 ความหมายของการอ่านจับใจความ

มีผู้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้หลายทัศนะ ดังนี้

กัลยา ยวนมาลัย (2539 : 32) กล่าวว่า การอ่านเพื่อจับใจความก็คือ การจับประเด็นสำคัญให้ได้ว่า ผู้เขียนต้องการเสนอข้อคิดเห็นอะไร โดยปกติในการเขียนข้อความแต่ละย่อหน้า จะมีใจความสำคัญที่สุดอยู่หนึ่งใจความ บางครั้งใจความสำคัญจะอยู่ในประโยคแรกวิธีที่จะจับความคิดให้ได้ นั่นคือ ต้องพยายามจับให้ได้ว่า แต่ละย่อหน้ามีความคิดอะไรแฝงอยู่ อะไรเป็นความคิดสำคัญในย่อหน้านั้น ความคิดสำคัญในแต่ละย่อหน้ามักจะอยู่ที่ประโยคแรกหรือประโยคแรกๆ ของย่อหน้า เพราะโดยปกติการขึ้นย่อหน้าใหม่หมายถึงการเปลี่ยนความคิดหรือเปลี่ยนเรื่องที่พูด

กรมวิชาการ (2546 :188) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่ม ที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

แววมยุรา เหมือนนิล(2538 : 9) ให้ความหมายการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความคือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่มคืออะไรซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือส่วนที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนที่ขยายใจความสำคัญ หรือส่วนประกอบ เพื่อให้เรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542 : 236) ได้กล่าวเอาไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านแล้วสรุปใจความสำคัญ หรือ ข้อความที่สำคัญ ด้วยการจดบันทึกย่อ หรือ จดจำไว้ในสมอง หรือ ด้วยวิธีการขีดเส้นใต้หนังสือ นั้น ใจความสำคัญที่ผู้อ่านได้รับ อาจมีลักษณะตามแต่จะต้องการเช่น เป็นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง เป็นความรู้หรือ ข้อมูลที่ผู้อ่านสนใจ เป็นความคิด หรือ ทัศนะของผู้เขียน หรือ จุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง

ศิริพร ลิ้มตระการ (2545 : 25) ให้ความหมายของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเอาไว้ว่าคือ การจับประเด็นให้ได้ว่า ผู้เขียนต้องการเสนอข้อคิดเห็นอะไร การหาประเด็นสำคัญขึ้นอยู่กับลักษณะและความยาวของย่อหน้าและเรื่องด้วย ตามปกติย่อหน้าแต่ละย่อหน้า จะมีใจความสำคัญที่สุดอยู่หนึ่งใจความ บางครั้งใจความสำคัญจะอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง ส่วนประโยคอื่น ๆ จะเป็นเพียงรายละเอียดประกอบหรือย่อหน้าบางย่อหน้าเป็นพรรณนาโวหาร ผู้อ่านจะต้องสรุปใจความสำคัญเอาเอง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537: 88) ให้ความหมาย ของ การอ่านจับใจความไว้ว่า ถ้าพิจารณาความหมาย การอ่านจับใจความแล้ว จะแบ่งลำดับขั้นของการอ่านได้ 4 ขั้น คือ 1. การแปล

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ปรากฏในสาร 2. การทำความเข้าใจความหมาย ของ คำ ประโยค และ ข้อความ 3. การจับใจความสำคัญและแนวคิดของผู้เขียน 4. กระบวนการคิดที่เกิดขึ้น ขณะที่ทำความเข้าใจสัญลักษณ์

นุชน้อย สติธังกูร (2538 : 66) ได้ให้ความหมาย การอ่านจับใจความว่า หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านเช่น เก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง เก็บเนื้อเรื่องสำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่น่าสนใจ ตลอดจนแนวความคิดหรือทัศนคติของผู้เขียน

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อค้นหาสาระหรือจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง ทั้งในส่วนที่เป็นความรู้ ความคิดหรือทัศนะของผู้เขียน แบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่วนที่ขยายใจความสำคัญ

1.6 ลักษณะของการอ่านจับใจความ

นักวิชาการ ได้แบ่งลักษณะของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

ชลธิรา กลัดออยู่ (2517 : 25 - 26) กล่าวว่า การอ่านจับใจความของเรื่องที่อ่านนั้น มีอยู่ด้วยกัน 2 ลักษณะ คือ

1. การอ่านเพื่อจับใจความส่วนรวมคือ การทำความเข้าใจเนื้อหาสำคัญ ของ ข้อความหรือเนื้อเรื่องที่อ่าน เพื่อให้มองเห็นความสัมพันธ์ และรายละเอียดของเนื้อหานั้น ๆ และเข้าใจ จุดมุ่งหมายสำคัญของเนื้อเรื่องนั้น ๆ ได้ การอ่านประเภทนี้ทำได้โดยการพินิจ และกวาดสายตาผ่าน หัวข้อต่าง ๆ เพื่อให้ทราบว่ ในแต่ละหัวข้อนั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างไรและมีการดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางด้วยวิธีเชื่อมโยงเนื้อหาและแนวความคิดตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ อย่างไร

2. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญคือ การอ่านเพื่อทำความเข้าใจกับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านที่ชำนาญจะไม่อ่านทุกตัวอักษร ในขณะที่ผู้ที่ไม่ชำนาญ ต้องอ่าน อย่างพินิจพิจารณา จึงจะสามารถจับใจความสำคัญได้ ความสำคัญมิได้จำกัดแต่เพียงเนื้อเรื่องเท่านั้น นักอ่านที่ดีจะต้องเก็บเนื้อหาสาระที่สำคัญของเรื่องหนึ่งได้ หลายแง่ หลายมุม เช่น เก็บความรู้ เก็บเนื้อ เรื่องที่สำคัญ เก็บแนวคิด หรือ ทัศนคติของผู้เขียน ตลอดจนจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง อาจจะมีอยู่ หลายประการ ผู้นำนักความสำคัญอาจจะแตกต่างกันไป

พันธุ์ทิพา หลาบุญเลิศ (2539 : 24 , 29) กล่าวว่าไว้ว่า การอ่านจับใจความมี 2 ลักษณะ คือ

1. การอ่านเพื่อจับใจความรวม เป็นการอ่านเพื่อรู้และจะได้ตัดสินใจคุณค่าของ หนังสือ หรือเรื่องที่อ่านนั้น ๆ สมควรจะอ่านอย่างละเอียดหรือไม่ หรือ เป็นเครื่องมือชี้แนวทางให้ผู้อ่านรู้ว่า ศึกษาค้นคว้าเรื่องใดมาประกอบเพื่อช่วยเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องอย่างไร วิธีเก็บใจความสำคัญ ผู้อ่านอาจตั้งคำถามให้กว้าง ๆ ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร และ พยายามตอบคำถาม สั้น ๆ แต่ให้ได้ใจความชัดเจน

2. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านที่ละเอียดมากเพื่อจะได้ความสำคัญของงานเขียนนั้นได้ การอ่านในลักษณะนี้ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจกับข้อความทุก ๆ ย่อหน้า ผู้อ่านอาจจะสังเกตประโยคใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ซึ่งตามหลักการเขียนย่อหน้าจะประกอบด้วยประโยคใจความสำคัญและประโยคขยาย ประโยคใจความสำคัญ อาจจะอยู่บรรทัดแรก ตอนกลาง หรือข้อความตอนท้ายของย่อหน้าก็ได้

แวมยูรา เหมือนนิล (2538 : 9) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ
2. ส่วนที่ขยายใจความสำคัญหรือส่วนประกอบ เพื่อให้เรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น ในกรณี เรื่องที่อ่านมีย่อหน้าเดียว ในย่อหน้านั้นจะมีใจความสำคัญอย่างหนึ่ง นอกจากนั้น เป็นส่วนขยายใจความสำคัญหรือส่วนประกอบ ซึ่งอาจมีได้หลายประเด็น

ดังนั้นพอสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ การอ่านจับใจความส่วนรวม เป็นการอ่านคร่าว ๆ เพื่อสำรวจตรวจสอบเนื้อหาหรือเนื้อเรื่องที่อ่านนั้นว่า สมควรจะอ่านอย่างละเอียดหรือไม่ และ การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านที่ละเอียด ต้องอ่านอย่างพิจารณาเพื่อจะได้ใจความสำคัญของงานเขียนนั้น ๆ

1.7 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

นักวิชาการได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2545 : 189) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อจับใจความไว้ว่า

1. เพื่อให้รู้จักใจความสำคัญของเรื่องราวที่อ่านเป็นเรื่องของ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

2. เพื่อนำใจความสำคัญไปถ่ายทอดแก่ผู้อื่นให้เข้าใจ
3. เพื่อสรุปเนื้อเรื่องที่ได้อ่านนั้นเอาไปใช้ประโยชน์ในการอ่านต่อไป

สมบัติ มหารศ (2523 : 68) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. เพื่อให้นักเรียนอ่าน และจับใจความสำคัญได้ ไม่ใช่อ่าน เพื่อจบชั่วโมงไปเฉย ๆ เพื่อให้กิจกรรมการอ่านมีความหมาย
2. ให้ผู้อ่าน สามารถบอกรายละเอียดของเรื่องที่อ่านว่า มีสาระอะไรบ้าง โดยให้เล่า ให้รายงานได้อย่างชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้ จึงจะแสดงว่าผู้อ่านมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน
3. อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำ
4. ฝึกการใช้สายตา การอ่านเพื่อความเข้าใจนิยมฝึกทักษะในการอ่านเร็ว และตอบคำถาม ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

5. อ่านเพื่อให้สรุป หรือ ย่อได้ว่า เรื่องที่อ่านนั้นเกี่ยวข้องกับ อะไร แม้จะไม่ละเอียดแต่ให้สามารถบอกได้บ้าง แม้จะไม่ครบบริบูรณ์ก็ตาม

6. อ่านแล้วสามารถคาดการณ์ ทำนายว่า เรื่องที่อ่านนั้นจะลงเอยไปในรูปใด

7. อ่านและทำรายงานย่อได้โดยเฉพาะการอ่านประเภทนี้ ต้องการฝึกทำโน้ตย่อการจัดทำเอกสารย่อ ๆ ได้

8. อ่านเพื่อหาความจริงวัน เดือน ปี เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ชื่อหรือสถานที่เด่น ๆ ในเรื่องและในขณะเดียวกันก็แสดงข้อคิดเห็นประกอบได้ด้วย

มิลเลอร์ (Miller. 1979 : 15) ได้แบ่งจุดมุ่งหมาย ของการอ่านเพื่อจับใจความออกเป็น 6 ประการ คือ

1. อ่านเพื่อจับใจความคร่าว ๆ
2. อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
3. อ่านเพื่อสำรวจรายละเอียดและใจความโดยทั่ว ๆ ไป
4. อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้
5. อ่านเพื่อใช้วิจารณ์ตามติดตามข้อความที่อ่าน
6. อ่านเพื่อการวิเคราะห์ข้อความหรือแนวคิดในเรื่องที่อ่าน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการอ่านจับใจความมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายในการอ่านว่า อ่านเพื่ออะไร อ่านทำไมหรือจะอ่านอะไร คือ ต้องรู้จักวางแผนในการอ่าน การมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน จะทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์สูงสุดจากการอ่าน

1.8 วิธีการอ่านจับใจความ

เพื่อให้การอ่านจับใจความบรรลุวัตถุประสงค์ นักวิชาการจึงได้เสนอแนะวิธีการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2546 : 189) กล่าวว่า การจะอ่านจับใจความให้บรรลุวัตถุประสงค์มีแนวทางดังต่อไปนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน เช่น อ่านเพื่อหาความรู้ เพื่อความเพลิดเพลิน หรือ เพื่อบอกเจตนาของผู้เขียน เพราะจะเป็นแนวทางให้กำหนดการอ่าน ได้อย่างเหมาะสมและจับใจความหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2. สำรวจส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือ จะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้กว้างขวางและรวดเร็ว

3. ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่า เป็นประเภทใด เช่น สารคดี ตำรา บทความ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย

4. ใช้ความสามารถทางภาษา ด้านการแปลความหมาย ของ คำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

5. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาประกอบ เพื่อจะทำให้เข้าใจ และจับใจความที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

นุชน้อย สติธังกูร (2538 : 67) กล่าวถึงวิธีการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. พิจารณาความที่ละย่อหน้า หาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
2. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียด หรือ ข้อปลีกย่อยอื่น ๆ ออก ซึ่งได้แก่ ตัวอย่างสำนวนโวหารอุปมาอุปไมย ข้อความเปรียบเทียบ ตัวเลข สถิติ วัน เดือน ปี (ในกรณีที่ไม่ต้องการผลทางตัวเลข) ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ

3. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ประทีป วาทิกทินกร (2535 : 82) กล่าวไว้ว่า วิธีจับใจความสำคัญอาจจะกระทำได้โดยยึดหลัก ดังนี้

1. อ่านเรื่องราวให้ตลอดทั้งเรื่อง
2. ตั้งคำถาม ถามตัวเองสั้น ๆ ว่า เรื่องอะไร ใคร ทำ อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไรและทำไม บางเรื่องอาจจะมีคำตอบไม่ครบก็ได้ แต่เราต้องตอบเท่าที่มีอยู่ให้ครบถ้วน เพื่อจะได้จับใจความสำคัญให้ได้มากที่สุด

3. ขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญ

แววมยุรา เหมือนนิล (2538 : 23 -30) กล่าวถึงกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญไว้ดังนี้

1. ควรเริ่มต้นการอ่านจับใจความสำคัญ ในแต่ละย่อหน้าให้ถูกต้องแม่นยำ เพราะในแต่ละย่อหน้า จะมีใจความสำคัญที่สุดอยู่ใจความเดียว และเมื่อนำประเด็นที่สำคัญของแต่ละย่อหน้ามาพิจารณารวมกันจะได้แนวคิดหรือแก่นของเรื่องที่สำคัญที่สุดได้ง่ายขึ้น

2. ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าหมายถึง ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้านั้น ๆ ไว้ทั้งหมด

3. ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ส่วนมากมักจะอยู่ในประโยคใด ประโยคหนึ่งโดยมีข้อสังเกตได้ดังนี้

- ประโยคตอนต้นย่อหน้า เป็นจุดที่พบใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้ามากที่สุด เพราะผู้เขียนมักบอกประเด็นสำคัญไว้แล้วจึงขยายรายละเอียด เพื่อให้ชัดเจนขึ้นภายหลัง

- ประโยคตอนท้ายย่อหน้า เป็นจุดที่พบใจความสำคัญมาก รองลงมาจากประโยคตอนต้นย่อหน้า โดยผู้เขียนจะบอกรายละเอียด หรือประเด็นย่อยมาก่อนแล้วสรุปด้วยประโยคที่เก็บประเด็นสำคัญไว้ภายหลัง

- ประโยคตอนกลางย่อหน้า เป็นจุดที่ค้นหาใจความสำคัญได้ยาก เพราะต้องพิจารณาเปรียบเทียบให้ได้ว่า สารสำคัญที่สุดอยู่ในประโยคใด

- ไม่ปรากฏในประโยคใดอย่างชัดเจน อาจอยู่ในหลายประโยค หรือรวม ๆ อยู่ในย่อหน้า ซึ่งผู้อ่านจะต้องสรุปออกมาเอง ซึ่งเป็นการจับใจความที่ยากกว่าอย่างอื่น ผู้อ่านอาจจะใช้วิธีการตั้งคำถามกับตนเองว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเห็นถึงส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญและส่วนที่เป็นประเด็นเสริมหรือการขยายความได้ง่ายขึ้น

4. การตัดประโยค หรือ ข้อความที่เป็นส่วนขยาย หรือไม่จำเป็นในแต่ละย่อหน้าออก ก็จะเหลือส่วนที่เป็นใจความสำคัญของย่อหน้าได้

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า วิธีการอ่านจับใจความนั้น ผู้อ่านจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน ต่อจากนั้น จึงสำรวจส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ อ่านเนื้อหาของเรื่องทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ โดยไม่หยุดอ่านเข้าไปมาเฉพาะตอนใดตอนหนึ่ง เมื่ออ่านจบเรื่องแล้วให้พิจารณาหาประโยคใจความสำคัญจากแต่ละย่อหน้า ซึ่งอาจจะอยู่ตอนต้น ตอนกลาง หรือ ตอนท้ายของย่อหน้า หรือ อาจจะไม่ปรากฏให้เห็น ผู้อ่านอาจจะ ตั้งคำถามกับตนเองว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเห็นส่วนที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนที่เป็นส่วนขยายใจความสำคัญได้ง่ายขึ้น แล้วสรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

1.9 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ

องค์ประกอบที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถอ่านจับใจความได้ดีนั้น นักวิชาการได้เสนอแนะองค์ประกอบของการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

แฮร์ริส (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์.2545 : 97- 98; อ้างอิงจาก A.J.Harris.1970: 249 - 261) กล่าวถึง ความรู้พื้นฐานอันเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่จะทำให้ผู้อ่านจับใจความได้ดีมี 3 ประการ ดังนี้

1. ความรู้ด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับวรรณคดี หลักภาษาและการใช้ภาษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่าน ฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง หากผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องก็จะใช้เวลาน้อยลงในการอ่านจับใจความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น การวินิจฉัยข้อมูลจากการอ่าน ขึ้นอยู่กับความรู้ในเรื่องเดิม

3. ประสบการณ์ทางด้านความคิด เมื่อบุคคลเริ่มต้นรู้จักสื่อสาร ก็จะเริ่มต้นคิดเกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์ หรือสิ่งอื่น ๆ ที่ผ่านเข้าไปในสมอง ครั้นเมื่อโตขึ้น ถึงวัยที่สามารถอ่านจับใจความ ก็จะสะสมความคิดที่ได้จากการอ่านเรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

แวมยุรา เหมือนนิล (2538 : 11 - 14) กล่าวว่า การอ่านจับใจความให้เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็ว ต้องอาศัยแนวทางและพื้นฐานสำคัญหลายประการดังนี้

1. สรุทวส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เพราะส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ฯลฯ ก็มีส่วทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

2. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน

3. มีความสามารถทางภาษา นับเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่ง ในการอ่านจับใจความ โดยเฉพาะทักษะในการแปลความหมายของ คำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ ในเรื่อง ให้เข้าใจอย่างถูกต้องรวดเร็ว เพราะหากไม่เข้าใจความหมายของคำเสียแต่เบื้องต้นแล้ว ย่อมไม่มีโอกาสอ่านจับใจความได้เลย

4. มีประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จะทำให้เข้าใจและจับใจความเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น

5. ความเข้าใจลักษณะของหนังสือ หนังสือแต่ละประเภท มีรูปแบบการแต่งและเป้าหมายของเรื่องที่แตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การอ่านจับใจความ บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้นั้นก็คือตัวผู้อ่าน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ หากผู้อ่านขาดความรู้ด้านภาษา ความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเป็นต้น การอ่านจับใจความ ก็เป็นการยากที่จะประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์

1.10 แนวการสอนและการฝึกอ่านจับใจความ

เพื่อให้ครูผู้สอนมีแนวทางในการสอนและฝึกการอ่านจับใจความให้กับผู้เรียน ท่านผู้มีประสบการณ์ด้านการสอน ได้เสนอแนะวิธีการไว้ดังต่อไปนี้

บันลือ พฤษะวัน (2522 : 145 -146) กล่าวถึงแนวการสอนอ่านเพื่อจับใจความสำคัญว่า ครูควรศึกษาลักษณะสำคัญของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญแล้ววางแนวฝึกไว้ 2 ลักษณะคือ

1. ฝึกการอ่านแบบอ่านคร่าว ๆ เพื่อจะหาสิ่งที่น่าสนใจ หรือสิ่งที่ต้องการของผู้อ่านโดยอาจฝึกได้ดังนี้

1.1 ให้อ่านเรื่องราวหรือบทความ โดยอ่านอย่างรวดเร็ว ช้าม ๆ หรืออ่านอย่างลวก ๆ เพื่อจะรู้ว่าเรื่องนั้นมีขอบเขตหรือกล่าวถึงเรื่องอะไร ทำนองใด

1.2 ถ้าเป็นบทประพันธ์ประเภทร้อยกรอง ลองอ่านสัก 2-3 หน้า เพื่อดูว่ามีคุณค่าน่าสนใจมากน้อยเพียงใดหรือไพเราะหรือไม่

1.3 ให้อ่านเฉพาะหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งให้ละเอียด เพื่อทราบทรรศนะความคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือเจตนาของผู้แต่งหรือผู้เรียบเรียง โดยมากจะใช้อ่านคำนำ อารัมภบท

1.4 ให้อ่านตลอดทั้งเรื่อง เพื่อประเมินดูว่า เรื่องนั้นให้ประโยชน์ทางใด มีจุดเด่นตรงไหน ตอนไหนบ้าง

1.5 เมื่ออ่านแล้วพิจารณาตรวจสอบเรื่องราวโดยส่วนรวมว่าเป็นเรื่องยากหรือง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้อ่านหรือใช้ความคิดของตนประเมินเรื่องราวนั้น ๆ

2. ฝึกอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นวิธีการที่จะนำไปสู่การย่อความ

2.1 ฝึกการอ่านนิทานแล้วเล่าเรื่องอย่างย่อได้ว่า เรื่องเป็นมาและสรุปอย่างไร หากจะถามถึงตัวละครก็อาจบอกได้ว่า มีลักษณะอย่างไร หรือเป็นเรื่องที่มีเหตุผลหรือไม่

2.2 เมื่อมอบหมายให้เด็กอ่าน นิทาน หรือ เรื่องราวใด ครู จำเป็นต้องตั้งคำถามให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ในเรื่อง ให้นักเรียนหาคำตอบเป็นตอน ๆ ไปโดยลำดับ

2.3 ฝึกให้นักเรียนอ่านบทความที่ให้ความรู้ แล้วให้ตั้งหัวข้อเรื่อง ชื่อเรื่องไว้แต่ละอนุเขต เรื่องนั้นอาจมี 2-3 หรือหลายอนุเขต

2.4 ในการตรวจสอบ หรือ การตั้งชื่อเรื่องแต่ละอนุเขตนั้น ควรจะมีการอภิปรายว่า ควรจะตั้งชื่ออนุเขตนั้นอย่างไรจึงจะเหมาะสม และชื่อเรื่องจะคลุมเรื่องราวนี้ ๆ ได้ดี

2.5 ให้นักเรียนรวบรวม 2-3 อนุเขตหรือหลายอนุเขตนั้นเป็นหัวเรื่องหรือประโยคหรือทำให้เรื่องสั้นเข้า

2.6 ฝึกให้นักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน ให้ดูชื่อเรื่องแต่ละคอลัมน์ จะเห็นได้ว่า แต่ละคอลัมน์จะมีการตั้งชื่อเข้าไว้ แล้วลองค้นหาคอลัมน์ที่จะอ่านในหน้าอื่น ๆ บ่อย ๆ เด็กจะเข้าใจในเรื่องการตั้งชื่อเรื่องแต่ละอนุเขตในข้อ 2.3 – 2.4 – 2.5 ดีขึ้น

2.7 ฝึกให้นักเรียนสังเกตดูว่าประโยคใดเป็นประโยคบอกใจความสำคัญของเรื่องและประโยคแบบใดเป็นประโยคที่เป็นผลความ

2.8 ในการอ่านบทความ เรื่องราวหรือหนังสือสังคมศึกษา และอื่น ๆ ให้นักเรียนใช้วิธีขีดเส้นใต้เฉพาะข้อความที่สำคัญเข้าไว้ เป็นตอน ๆ

2.9 ให้หลอมข้อความที่ย่นย่อ หรือ ขีดเส้นใต้เข้าไว้ด้วยกัน แล้วปรุงแต่งให้ข้อความกลมกลืนกันเป็นอันดี ก็จะเป็นการย่อเรื่อง

2.10 ลองตรวจสอบความที่ย่อเรื่องไว้อีกครั้งหนึ่งว่า มีความสอดคล้องกันครอบคลุมและบอกเรื่องสั้นเฉพาะจุดสำคัญในเรื่องดี และเป็นไปตามคำสั่งที่กำหนดว่า ให้ย่อเรื่องนั้นให้ได้ไม่เกิน 4 หรือ 8 บรรทัด แล้วแต่กรณี

2.11 จำต้องให้นักเรียนอ่านคำนำของหนังสือที่จะอ่าน เพื่อจะได้รับทราบเจตนาของผู้แต่ง ผู้เรียบเรียง มักจะเขียนบอกสาระสำคัญของเรื่องที่เขียนไว้ในคำนำ

2.12 บทความส่วนใหญ่จะเน้นสาระสำคัญ หรือสรุปใจความสำคัญไว้ในตอนท้ายของเรื่องอย่างที่เราเรียกว่า บทสรุป ซึ่งบทสรุปอาจเป็นแนวทางในการช่วยย่อความสำคัญของเรื่องได้ดีส่วนหนึ่ง

2.13 เมื่อฝึกตามขั้นตอนที่เสนอแนะโดยสม่ำเสมอ ก็ควรให้นักเรียนอ่านเรื่องราวทั้งหมด และย่อเรื่อง โดยทันทีที่ก็อาจทำได้ ทั้งนี้เพราะ เด็กมีทักษะในความเข้าใจภาษาเพียงพอเมื่ออ่านเรื่องราวแล้วจะบันทึกเรื่องย่อ ๆ ได้ทันที

2.14 ฝึกให้นักเรียนอ่านแล้วทำรายงาน หรือ รายงานด้วยปากเปล่าหน้าชั้นเรียน โดยกำหนดเวลาแต่ละกลุ่มไว้ เมื่อครูมอบหัวเรื่องใหญ่ เด็กจะรู้จักช่วยกันแบ่งงานกันไปค้นคว้า ย่นย่อเรื่องแต่ละหัวข้อย่อย แล้วรวมกลุ่มเพื่อสำรวจสาระสำคัญที่จะต้องรายงาน อาจแบ่งกันทำหน้าที่รายงานเรื่องนั้นได้ดีอีกด้วย

2.15 ควรจัดแบ่งงานผลัดเปลี่ยนกันย่อข่าว เหตุการณ์ จากหนังสือพิมพ์ โดยฝึกเสนอข่าวสำคัญอย่างย่อที่ป้ายประกาศเป็นประจำ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญได้อย่างดีอีกทางหนึ่ง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 89 - 92) ได้เสนอทักษะพิเศษที่ครูควรฝึกเพิ่มให้นักเรียนในการอ่านจับใจความสรุปได้ ดังนี้

1. ค้นหาใจความสำคัญที่มีอยู่ในข้อความของแต่ละตอนของเรื่องที่อ่าน
2. การค้นหาส่วนปลีกย่อยที่ให้ความรู้
3. การสังเกตการณ์ที่เรียงลำดับ
4. การให้รู้จักทำนายผล
5. การค้นหาถ้อยคำหรือประโยคที่ให้ความรู้ลึกซึ้งประทับใจ
6. การเกิดอารมณ์ร่วมกับผู้เขียน
7. การติดตามทิศทางการดำเนินเรื่อง
8. การหาข้อความตามการใช้ประโยชน์
9. การให้รู้จักสรุปเรื่องที่อ่าน
10. การวิเคราะห์โครงสร้างระหว่างการอ่าน

11. การศึกษารูปแบบของหนังสือหรือเรื่องที่อ่าน
12. การประเมินเนื้อเรื่อง
13. การสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวให้ผูกพันกับเรื่องที่อ่าน
14. การรู้จักเปรียบเทียบความรู้ที่ได้รับจากการอ่านเรื่องเดียวกัน
15. การค้นหาแหล่งที่อ้างอิงของผู้เขียน
16. การหาแนวทางหรือจุดมุ่งหมายของผู้เขียน
17. การพิจารณาข้อความในส่วนที่อาจแทรกการโฆษณา

จากแนวการสอนและการฝึกอ่านจับใจความข้างต้น สรุปได้ว่า การสอนทักษะในการอ่านจับใจความนั้น นักเรียนจะต้องฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ซึ่งจะทำให้การอ่านจับใจความได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

1.11 ลำดับขั้นของการอ่านจับใจความ

เพื่อให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์สูงสุดจากการอ่าน นักวิชาการจึงเสนอลำดับขั้นของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2545 : 112 - 113) ได้กล่าวเอาไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการอ่านมีอวัยวะที่ทำงานเกี่ยวข้องกัน ได้แก่ ตา หู ปาก และสมอง โดยแบ่งได้ 3 แบบ ดังนี้

1. การอ่านจากล่างไปด้านบน (Bottom - Up Process) เป็นกระบวนการที่ผู้อ่านจะทำความรู้จักและเข้าใจความหมายของคำใหม่ก่อนแล้วจึงเริ่มต้นอ่านเรื่องทั้งหมด ดังนั้นคำว่า “ล่าง ” จึงหมายถึง เรื่องหรือสารที่อ่าน ส่วนคำว่า “บน ” หมายถึง สมองที่จะทำหน้าที่รับรู้และเก็บใจความหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านนั่นเอง ผู้อ่านที่อ่านโดยใช้กระบวนการนี้มักจะอ่าน เรื่องที่มีความยากง่ายสูงกว่าระดับความสามารถในการอ่านของตน หรือ อาจเป็นเรื่องประเภทวิชาการที่มีคำศัพท์เฉพาะที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจก่อนที่จะอ่านจับใจความ

ลำดับขั้นของการอ่านจับใจความโดยใช้กระบวนการล่างไปด้านบน

- 1) ใช้วิธีการกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว ตั้งแต่บรรทัดแรกถึงบรรทัดสุดท้ายของเรื่องแล้วบันทึกคำใหม่ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน
- 2) ทำความคุ้นเคยกับคำใหม่โดยศึกษาความหมาย และวิธีใช้คำเหล่านั้นให้เข้าใจ
- 3) อ่านเรื่องอย่างละเอียดหลังจากที่เข้าใจความหมายคำใหม่ทุกคำแล้ว
- 4) สรุปเรื่องให้มีแต่ใจความสำคัญ
- 5) หาแนวคิดของเรื่องที่ได้จากการอ่าน

2. การอ่านจากบนไปสู่ล่าง (Top - Down Process) เป็นกระบวนการอ่านที่เน้นการใช้สมองเก็บใจความสำคัญของเรื่อง ผู้อ่านจะต้องอ่านจับใจความให้เข้าใจตลอดเรื่องแล้ว ย้อนกลับมาศึกษาความหมายของคำยากที่ผู้อ่านไม่เคยรู้มาก่อน

ลำดับขั้นของการอ่านจับใจความโดยใช้กระบวนการบนไปสู่ล่าง

- 1) ใช้วิธีการอ่านจับใจความเนื้อเรื่อง โดยกวาดสายตาและเคลื่อนสายตาอย่างรวดเร็ว สมองจะทำหน้าที่รับรู้และจับใจความสำคัญ รวมถึงตีความ และประเมินค่าเรื่องที่อ่านโดยใช้ประสบการณ์ทางภาษาของตนเป็นเครื่องมือวินิจฉัยความถูกต้องในเนื้อเรื่อง
- 2) ใช้วิธีการเดาคำยากที่ผู้อ่านไม่เคยพบมาก่อนโดยใช้ประโยคหน้าและหลังของคำนั้นเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจความหมายของคำ
- 3) เรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญของเรื่องเพื่อนำไปสู่การสรุปเรื่อง และหาแนวคิด
- 4) บันทึกคำใหม่ ศึกษาความหมาย หน้าที่ ชนิดและที่มาของคำเหล่านั้น
- 5) อ่านทบทวนอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้ใจความที่ถูกต้อง
- 6) พิจารณาข้อสรุป และแนวคิดว่า ถูกต้องหรือไม่ ภายหลังจากอ่านเรื่องโดยละเอียดแล้ว

3. การอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ (Interaction Process) เป็นการอ่านที่ผสมผสานกระบวนการอ่านแบบล่างไปบน และแบบบนไปล่างเข้าด้วยกัน

ลำดับขั้นของการอ่านจับใจความโดยใช้กระบวนการปฏิสัมพันธ์

- 1) แบ่งเนื้อเรื่องออกเป็นตอน ๆ ตามความเหมาะสมของผู้อ่าน
- 2) อ่านจับใจความอย่างละเอียดทีละย่อหน้าหรือทีละตอน ในขณะที่อ่านสังเกตคำใหม่ที่ไม่เข้าใจความหมายแล้วบันทึกไว้ และศึกษาความหมาย ตลอดจนหน้าที่ของคำเหล่านั้นทันที
- 3) อ่านเนื้อเรื่องตอนต่อไป ซึ่งจะปฏิบัติเช่นเดียวกันจนจบเรื่อง
- 4) ทบทวนความหมายและหน้าที่ของคำที่บันทึกไว้อย่างละเอียด
- 5) อ่านเรื่องซ้ำอีกครั้งเพื่อไม่ให้พลาดรายละเอียดที่สำคัญของเนื้อเรื่อง

สุรนันทน์ มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 95) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เป็นการทำงานประสานกันระหว่างการมองเห็น การได้ยิน และการแปลความของสมอง ดังนั้น การอ่านที่จะได้ผล จำเป็นต้องมีลำดับขั้นของการคิด ตั้งแต่เบื้องต้นจนกระทั่งถึงขั้นสูงสุด นักจิตวิทยาการอ่านได้นำหลักการของ B.S.Bloom มาทำการประยุกต์ใช้ในการฝึกอ่าน ซึ่งมีทั้งหมด 6 ขั้น แต่ละขั้น มีลำดับขั้น

ของการคิดที่แตกต่างกัน ขั้นที่ 1-3 เป็นการคิดขั้นเบื้องต้น สำหรับขั้นที่ 4-6 เป็นการคิดขั้นสูง ในแต่ละขั้นจะมีจุดมุ่งหมายของการคิดเรียงลำดับจากขั้นที่ 1-6 ดังนี้

ขั้นที่ 1 จำ เป็นขั้นเริ่มแรกของการอ่าน ที่สมองจะต้องจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของคำ ให้คำจำกัดความของคำยาก จำชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญ

ขั้นที่ 2 เข้าใจ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่าน ด้วยคำพูดของตนเอง เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยคและข้อความที่ให้คติสอนใจ สรุปเรื่องเป็นมโนทัศน์โดยใช้คำพูดของตนเอง

ขั้นที่ 3 นำไปใช้ เป็นขั้นที่นักเรียนควรมีการฝึกนำ ถ้อยคำ ประโยค และเหตุการณ์ ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นใหม่หรือนำไปใช้แก้ปัญหาในวิชาอื่น ๆ

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้นักเรียนแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิด ที่ได้จากการอ่าน การรู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย

ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้นักเรียนรู้จักสรุปแนวคิดของเรื่อง รู้จักค้นหาลักษณะโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่าน สุภาษิตหรือคำพังเพย ที่มีความหมายเปรียบเทียบแล้วใกล้เคียงกัน อีกทั้งยังสามารถสรุปแนวคิดที่เหมือนกันและต่างกันได้ด้วย

ขั้นที่ 6 ประเมินค่า เป็นขั้นสูงสุดของการคิดที่ให้นักเรียนรู้จักตัดสินเรื่องที่อ่านว่าอะไรคือส่วนที่เป็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ ความรัก ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ และยังรวมไปถึงความเป็นเหตุเป็นผลด้วย

จากลำดับขั้นของการอ่านจับใจความ จะเห็นได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่เกี่ยวข้องกับลำดับขั้นของการคิด 6 ขั้นคือ จำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ครูจึงควรฝึกให้นักเรียนได้ใช้ความคิดทั้ง 6 ขั้นด้วย เพื่อความสมบูรณ์ของการสอนอ่านจับใจความ

1.12 ทฤษฎีการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่นักวิชาการเสนอแนะว่าควรนำมาใช้ประโยชน์เพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

สัทันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 97) กล่าวแนะนำว่า ทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ ซึ่งควรนำมาใช้ประโยชน์เพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Thorndike ซึ่งเน้นทางด้านสติปัญญา โดยกล่าวว่า ผู้ที่มีสติปัญญาดีจะสามารถรับรู้ และอ่านจับใจความได้ในเวลาอันรวดเร็ว ตรงกันข้ามกับผู้ที่มีสติปัญญาไม่ดี จะใช้เวลาในการอ่านเพิ่มขึ้น ดังนั้นการให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนบ่อย ๆ ก็เป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความดีขึ้น

2. ทฤษฎีการให้สิ่งเร้าและการตอบสนอง เน้นการกระทำซ้ำๆ จนตอบสนองโดยอัตโนมัติ ดังนั้นการจัดหาเรื่องที่ตรงกับความสนใจก็จะเป็นสิ่งเร้าที่จะก่อให้เกิดความต้องการที่จะอ่าน ผลที่ได้คือ การตอบสนองที่ดี

3. ทฤษฎีของ Gestalt เน้นความสำคัญของการจัดเตรียม คือ กฎของการรับรู้ที่ประยุกต์เข้ามาสู่การสอนอ่าน ซึ่งแยกเป็นกฎ 3 ข้อ คือ

3.1 กฎของความคล้ายกัน เป็นการจัดสิ่งทีคล้ายกันเอาไว้ด้วยกัน เช่นคำที่คล้ายกัน โครงสร้างของประโยค เนื้อเรื่อง รวมทั้งสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน หากจัดไว้เป็นหมวดหมู่ก็จะช่วยให้เกิดการรับรู้ได้เร็วขึ้น

3.2 กฎของความชอบ เป็นหลักสำคัญในการสอนอ่านจับใจความ หากนักเรียนได้อ่านในสิ่งที่ตนชอบ ก็จะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนอ่านมีความหมายต่อตัวนักเรียน

3.3 กฎของการต่อเนื่อง เป็นการพิจารณาโครงสร้างของการสอนอ่านให้มีลักษณะต่อเนื่องกัน ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาการอ่านเป็นไปโดยไม่หยุดชะงัก

จากทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความดังกล่าวข้างต้น ครูควรจะนำทฤษฎีการอ่านจับใจความมาใช้ประโยชน์ สำหรับจัดเตรียมการสอน เพื่อให้การสอนอ่านจับใจความประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.13 การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความ

การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความ กระทำได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ครูจะใช้วิธีการใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายเป็นสำคัญ

แวมมูรา เหมือนนิล (2538 : 16) กล่าวว่าพฤติกรรมกรรมการอ่านที่แสดงให้เห็นว่าอ่านจับใจความได้หรือไม่ อาจพิจารณาจากทักษะต่อไปนี้

1. การจำลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน และสามารถเล่าได้โดยใช้คำพูดของตนเอง
2. การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งที่เฉพาะเจาะจงได้ เช่นข้อเท็จจริง รายละเอียด ชื่อ สถานที่ เหตุการณ์ วันที่ ฯลฯ
3. การปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้
4. การรู้จักแยกข้อเท็จจริง ความคิดเห็นหรือจินตนาการได้
5. การรวบรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลที่มีอยู่แล้วได้
6. การเลือกความหมายที่ถูกต้องและนำไปใช้ได้
7. การให้ตัวอย่างประกอบได้
8. การจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญได้
9. การกล่าวสรุปได้ ฯลฯ

สายสุณี สกุลแก้ว (2534 : 30) ได้กล่าวไว้ว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความสำคัญแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) ข้อสอบนี้นำไปให้นักเรียนทำเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ (Norms) แบบทดสอบนี้ประกอบด้วย ข้อความเป็นตอน ๆ หรือ เรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านแล้ว เลือกคำตอบ เรียงจากเรื่องง่ายไปหายาก จำกัดเวลานักเรียนจะได้รับคะแนนตามความสามารถของความสามารถในการอ่านแบบทดสอบ คะแนนจะออกในรูปแบบคะแนนดิบ (Raw Score) เปอร์เซนต์ไทล์ (Percentile) หรือ ระดับ (Grade Equivalent)

2. แบบทดสอบชนิดอิงเกณฑ์ (Criterion Reference Test) ข้อสอบนี้มีข้อสอบเป็นตอน ๆ หรือ เป็นเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบ แต่ไม่มีเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ หรือกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ คะแนนของนักเรียน ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเกณฑ์ที่ถือว่านักเรียนมีความสำเร็จจากการเรียนอ่านนั้นอยู่ระหว่างร้อยละ 80 และ 90

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความนั้น ทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการวัด วิธีวัด และการใช้เครื่องมือสำหรับวัด

1.14 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านจับใจความที่มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ดังนี้

พชัญญ์ หนูคง (2546 : 92) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนการอ่านภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 87.5 / 86.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80

พัชรา พรหมณี (2549 : 96) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.14 / 81.64 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 และนักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สายสุณี สกุลแก้ว (2534 : 64) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุภาณี ชูเกลี้ยง (2542 : 40) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ตามวิธีพาโนรามา เพื่อใช้สอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามวิธีพาโนรามา เพื่อใช้สอน

ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 82.47 / 83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานและทำให้ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังใช้แบบฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรียมาศ บุญฤทธิ์รุ่งโรจน์ (2544 : 106) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกมีค่าเท่ากับ 82.17/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ สูงกว่าก่อนเรียน

อาคม ทองเกษม (2549 : 52 - 53) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญมีประสิทธิภาพ 89.04 / 84.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 และทำให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยอาศัยหลักการอ่าน และวิธีการอ่านที่ถูกต้อง หลักการอ่านและวิธีการอ่านจับใจความที่ถูกต้องจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องอาศัยการฝึกฝน ดังนั้น ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องหาสื่อหรืออุปกรณ์การสอนต่าง ๆ มาประกอบการสอนเพื่อช่วยฝึกฝนให้นักเรียนเกิดทักษะในการอ่าน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้เพิ่มทักษะให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะกับวิชาที่จะต้องฝึกทักษะอย่างเช่น วิชาภาษาไทย เพื่อจะให้แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพ ก็จำเป็นต้องสร้างให้ถูกต้องตามหลักการหรือวิธีการสร้าง

2.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ

การเรียนวิชาภาษาไทยจำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกทักษะ เพื่อทบทวนความเข้าใจในเรื่องที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว มีผู้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2538 : 490) ได้นิยามความหมายแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง แบบตัวอย่างปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

กิดานัน มลิตทอง (2543 : 163) ให้ความหมายแบบฝึกทักษะว่า เป็นสมุดหรือหนังสือที่พิมพ์ขึ้น โดยมีเนื้อหาเป็นแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกปฏิบัติ เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะหรือทดสอบผู้เรียน อาจ

มีเนื้อหาในรูปแบบคำถามให้เลือกคำตอบ หรือเป็นต้นแบบ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตาม โดยอาจมีรูปประกอบเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

ทัศนีย์ ศุภเมธิ (2533 : 107) กล่าวว่าไว้ว่าแบบฝึกทักษะ (Workbooks หรือ Exercises) หมายถึงหนังสือที่ใช้ช่วยเสริมให้เกิดทักษะในแขนงวิชาต่าง ๆ ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นรูปเล่ม บัตรงาน ฯลฯ

ถวัลย์ มาศจรัส (2546 : 18) กล่าวว่าแบบฝึกทักษะ หมายถึง กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลาย และ ปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบ และพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนไปสู่การสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบ ความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองได้

บรูค (Brook. 1960 : 35) ให้ความหมาย แบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง แบบตัวอย่าง ปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

จากความหมายของแบบฝึกทักษะข้างต้น จะเห็นได้ว่า แบบฝึกทักษะมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องศึกษาหาความรู้ในการสร้างแบบฝึกทักษะให้นักเรียนได้ฝึก ซึ่งครูจะต้องสร้างแบบฝึกทักษะ ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

2.2 หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นอุปกรณ์การสอน ที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกทักษะผู้เรียนหลังจากเรียนเนื้อหาไปแล้ว ดังนั้นเพื่อให้การสร้างแบบฝึกทักษะถูกต้องตามหลักวิชาการ นักวิชาการได้เสนอหลักการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2529 : 149 -151) ได้เสนอหลักในการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. ให้บทเรียนมีหลัก คือ

1.1 จุดประสงค์การเรียนรู้แล้วจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

1.2 เนื้อหาต้องเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน

2. ให้แบบฝึกมีหลัก คือ

2.1 แบบฝึกนี้ต้องเกี่ยวกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว

2.2 มีคำชี้แจงง่าย ๆ และสั้น ๆ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจ

2.3 เรียงให้เป็นไปตามลำดับ ขั้นตอนของความยากง่าย เพื่อให้ นักเรียนมี

กำลังใจทำ

2.4 แบบฝึกหัดน่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

2.5 ต้องมีความถูกต้อง ครูผู้สอนจะต้องพิจารณาดูให้ดี อย่าให้ผิดพลาดได้

2.6 เนื่องจากนักเรียนแต่ละคน มีความแตกต่างกัน แบบฝึกหัดที่กำหนดให้นักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ควรยากกว่ากัน นั่นคือ ควรมีแบบฝึกหัดให้มาก ๆ นักเรียนที่มีความสามารถจะได้ทำมา

สุวิทย์ มูลคำ; และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550 : 47) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกทักษะควรคำนึงถึงหลัก ต่อไปนี้

1. ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่จากการส่งเสริมให้ ผ่านการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ โดยการทำแบบฝึกทักษะบ่อย ๆ
2. การรักษาความรู้และทักษะเดิม ผู้เรียนต้องมีโอกาสฝึกฝนและทบทวนความรู้
3. การฝึกปฏิบัติจะช่วยทวงความรู้เดิม และเพิ่มพูนทักษะได้เป็นอย่างดี
4. การฝึกหลังจากการเรียนรู้ขั้นแรกเป็นระยะๆ จะได้ผลดีกว่า
5. การฝึกฝนที่จะได้ผลแบบฝึกทักษะนั้น ต้องสอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาในบทเรียนนั้น
6. การรู้ผลการเรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ ใครู้ใคร่ศึกษาต่อไป
7. การสร้างแบบฝึกทักษะ ควรมีรูปแบบที่น่าสนใจไม่ซ้ำซาก

จากหลักการสร้างแบบฝึกทักษะข้างต้น พอสรุปได้ว่า การที่จะฝึกผู้เรียนให้เกิดทักษะด้านต่าง ๆ นั้น หากจะนำแบบฝึกทักษะมาใช้ในการฝึกฝน การสร้างแบบฝึกทักษะก็จำเป็นต้องสร้างให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพราะหากสร้างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการแล้ว การฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ก็อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

2.3 ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกทักษะ

เพื่อให้แบบฝึกทักษะที่เราจะสร้างขึ้น เป็นแบบฝึกทักษะที่ดี มีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ นักวิชาการได้เสนอขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ; และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550 : 65) กล่าวว่า การจะสร้างแบบฝึกทักษะที่ดีและสามารถนำไปใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ควรปฏิบัติดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ศึกษารายละเอียดในหลักสูตรเพื่อวิเคราะห์ปัญหา จุดประสงค์แต่ละกิจกรรม
3. พิจารณาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อ 1 โดยการสร้างแบบฝึกทักษะและเลือกเนื้อหาในส่วนที่จะสร้างแบบฝึกทักษะนั้นว่า จะทำเรื่องใดบ้าง กำหนดเป็นโครงเรื่องไว้
4. ศึกษาแบบของการสร้างแบบฝึกทักษะจากเอกสารตัวอย่าง
5. ออกแบบชุดฝึกทักษะแต่ละชุดให้มีรูปแบบที่หลากหลาย น่าสนใจ

6. ลงมือสร้างแบบฝึกทักษะในแต่ละชุด พร้อมทั้งข้อทดสอบก่อนและหลังเรียน ให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้

7. ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
8. นำไปทดลองใช้ แล้วบันทึกผลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง
9. ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
10. นำไปใช้จริงและเผยแพร่ต่อไป

ถวัลย์ มาศจรัส (2546 : 20) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างแบบฝึกทักษะ ไว้ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระสำหรับการจัดทำแบบฝึกทักษะ
2. วิเคราะห์เนื้อหาสาระโดยละเอียด เพื่อกำหนดจุดประสงค์ในการจัดทำ
3. ออกแบบการจัดทำแบบฝึกทักษะ ตามจุดประสงค์
4. สร้างแบบฝึกทักษะและส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น แบบทดสอบก่อนฝึก บัตรคำสัง
ขั้นตอนกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ แบบทดสอบหลังฝึกทักษะ
5. นำแบบฝึกทักษะไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
6. ปรับปรุง พัฒนา ให้สมบูรณ์

จะเห็นได้ว่า การที่เราจะสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อฝึกผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่เรที่ตั้งไว้ได้นั้น ก็จำเป็นต้องศึกษาเนื้อหาวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้และหลักการสร้างแบบฝึกทักษะที่ดี เพื่อให้การสร้างแบบฝึกทักษะถูกต้องตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

2.4 หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ

การสร้างแบบฝึกทักษะนั้นผู้สร้างจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาเป็นสำคัญ เพราะจะช่วยให้ได้แบบฝึกทักษะที่เหมาะสมกับผู้เรียนมากขึ้น นักวิชาการได้เสนอหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

มาลินี จุฑะรพ (2541 : 82 - 83) ได้กล่าวถึง กฎแห่งการเรียนรู้ของธอรอนไดค์ที่สำคัญ 3 กฎ ที่สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาประกอบการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) แบ่งเป็น 3 กฎย่อย คือ
 - 1.1 ถ้าบุคคลพร้อมแล้วได้กระทำ มีหลักการว่าเมื่อบุคคลพร้อมแล้วได้กระทำ จะเกิดความพอใจ
 - 1.2 ถ้าบุคคลพร้อมแล้วไม่ได้กระทำ มีหลักการว่า เมื่อบุคคลพร้อมแล้วไม่ได้กระทำก็ย่อมเกิดความรำคาญใจ
 - 1.3 ถ้าบุคคลไม่พร้อมแล้วถูกบังคับให้กระทำมีหลักการว่าเมื่อบุคคลไม่พร้อม แต่ถูกบังคับให้กระทำก็จะเกิดความรำคาญใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) มีหลักการว่า ถ้าบุคคลได้กระทำ หรือ ฝึกฝนและทบทวนบ่อย ๆ ก็จะทำให้กระทำได้ดีและเกิดความชำนาญ แต่ถ้าไม่ได้ฝึกฝนหรือทบทวนบ่อย ๆ ก็ จะกระทำสิ่งนั้นไม่ได้ดีและไม่เกิดความชำนาญ

3. กฎแห่งผล (Law of Effect) มีหลักการว่า ถ้าบุคคลได้กระทำให้สิ่งใดแล้วได้ผล เป็นที่น่าพอใจ ก็อยากจะทำสิ่งนั้นอีก แต่ถ้ากระทำแล้วไม่ได้ผลดี ก็ไม่อยากจะกระทำอีก

พรหมณี ชูทัย (2522 : 145 -148) ได้แนะนำหลักจิตวิทยาที่ควรใช้ในการสร้างแบบฝึก ทักษะไว้ ดังนี้

1. การจูงใจคือ การจัดแบบฝึกหัดเรียงลำดับ จากง่ายไปหายาก จากสั้นไปสู่ยาว ควรสร้างแบบฝึกให้หลายรูปแบบ โดยให้เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน เพื่อจะช่วยกระตุ้นให้อยาก เรียนมากขึ้น

2. การฝึกหัดคือ การให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมซ้ำ ๆ เพื่อจะช่วยสร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง

3. ความใกล้ชิดคือ การใช้สิ่งเร้า และการตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน ซึ่ง จะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน

4. กฎแห่งผลคือ การให้นักเรียนได้ทราบผลการทำงานของตนเอง โดยทำการเฉลย คำตอบให้ทราบ เพื่อช่วยให้นักเรียนทราบข้อบกพร่อง และนำไปปรับปรุงแก้ไข กระบวนการเหล่านี้ จะ สร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน

จากหลักการสร้างแบบฝึกทักษะที่เสนอข้างต้นจะเห็นได้ว่า การนำหลักจิตวิทยาไปใช้ในการ สร้างแบบฝึกทักษะ จะช่วยให้กระบวนการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนถูกต้องตามหลักการ พัฒนา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ได้ดีขึ้น เป็นการเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

2.5 ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่ผู้สอนจะใช้ในการฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ผู้สอน จึงจำเป็นต้องศึกษาองค์ประกอบ และลักษณะของแบบฝึกที่ดี เพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีผู้ให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีไว้ดังนี้

ถวัลย์ มาศจรัส (2546 : 21) กล่าวว่า ระบุว่า แบบฝึกทักษะที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. จุดประสงค์ต้อง

1.1 ชัดเจน

1.2 สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะตามสาระการเรียนรู้ และกระบวนการ

เรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. เนื้อหาต้อง

2.1 ถูกต้องตามหลักวิชา

2.2 ใช้ภาษาเหมาะสม

2.3 มีคำอธิบายและคำสั่งที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติตาม

2.4 สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ นำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.5 เป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ และ ความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.6 มีคำถาม และกิจกรรมที่ทำท่าย ส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ ของ ธรรมชาติวิชา

2.7 มีกลยุทธ์การนำเสนอ และ การตั้งคำถาม ที่ชัดเจน น่าสนใจ ปฏิบัติได้ สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

สุวิทย์ มูลคำ; และ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550 : 33) กล่าวว่า ลักษณะของแบบ ฝึกทักษะที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของหลักสูตร
2. เหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน
3. ให้ความรู้แก่ผู้เรียนเป็นขั้นตอนจากง่าย ๆ ไปหายาก
4. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วและประหยัดเวลา
5. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิต การใช้และการประเมินผลสื่อ
6. ได้รับความสนใจของผู้เรียนและผู้เรียนสามารถตอบสนองได้ทันที
7. ส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อเนื้อหาที่สอน
8. มีความประณีต ขนาดเหมาะสมกับผู้เรียนที่จะใช้ประกอบกิจกรรมระหว่าง เรียนและเหมาะกับการสอนของครู
9. ใช้คูปั่มค่า คูปั่มเวลาและแรงงาน
10. สื่อที่ดีควรผ่านการทดลองใช้และแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

บานต; และคนอื่น ๆ (Barnett; and Other. 1960 : 11) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการ สร้างแบบฝึกว่า แบบฝึกที่ดีควรมีข้อแนะนำการใช้ ควรให้มีตัวเลือกทั้งแบบตอบจำกัดและแบบตอบเสรี คำสั่งหรือตัวอย่างที่ยกมาเป็นข้อความหรือเป็นแบบฝึกไม่ควรยาวเกินไปและยากแก่การเข้าใจ และถ้า ต้องการให้ศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกนั้นควรมีหลายรูปแบบและให้ความหมายแก่ผู้ฝึกทำ

จากลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดีนั้นต้องมีจุดประสงค์ที่ชัดเจน ตรงตามเนื้อหา สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

2.6 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

ในการสอนทักษะต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วขึ้น จำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ ประกอบการสอน จึงมีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ ดังต่อไปนี้

ถวัลย์ มาศจรัส (2546 : 21) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ มีประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีสื่อไว้สำหรับฝึกทักษะด้านการอ่าน การคิด การคิดวิเคราะห์ และการเขียน

3. เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับการแก้ไขปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน

สุวิทย์ มูลคำ; และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550 : 53 - 54) กล่าวสรุปไว้ว่า แบบฝึกทักษะมีประโยชน์มากมาย ดังนี้

1. ทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น เพราะเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน
3. ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลของตนเองได้
4. ฝึกให้เด็กทำงานตามลำพัง โดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
5. ช่วยลดภาระครู
6. ช่วยให้เด็กฝึกฝนได้อย่างเต็มที่
7. ช่วยพัฒนาความแตกต่างระหว่างบุคคล
8. ช่วยเสริมให้ทักษะคงทน ซึ่งลักษณะการฝึกเพื่อช่วยให้เกิดผลดังกล่าวนี้ได้แก่

8.1 ฝึกทันทีหลังจากที่เด็กได้เรียนเรื่องนั้น ๆ

8.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง

8.3 เน้นเฉพาะในเรื่องที่ผิด

9. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
10. ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเอง
11. ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจน
12. ประหยัดค่าใช้จ่าย แรงงาน และเวลาของครู

จากเอกสารเกี่ยวกับประโยชน์ของแบบฝึกทักษะสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนแล้ว ยังมีประโยชน์สำหรับครูผู้สอน ที่จะทราบพัฒนาการของผู้เรียน และเห็นข้อบกพร่องของการเรียนการสอน ซึ่งจะได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อนำมาประกอบการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ดังนี้

กรรณิกา ศุภปัญญาวุฒิ (2544 : 61) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องผลของการใช้แบบฝึกการอ่าน ต่อการพัฒนาศักยภาพในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม ผลจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.48/92.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80 / 80 และทำให้นักเรียนที่เรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กิตติยา รัศมีแจ่ม (2549 : 53) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากหนังสือพิมพ์รายวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีประสิทธิภาพ 80.33 / 80.40 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 และนักเรียนมีความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนด้วยแบบฝึกเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิรเดช เหมือนสมาน (2551 : 58) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จากสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดทองเพลง ผลจากการศึกษาพบว่า ชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จากสื่อสิ่งพิมพ์ มีประสิทธิภาพ 80.03 / 85.50 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80 / 80 และนักเรียนที่ได้ทำชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จากสื่อสิ่งพิมพ์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่า ก่อนทำชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จากสื่อสิ่งพิมพ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทิพาภรณ์ กาฬะสิน (2541 : 56) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการทดลองพบว่า คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และได้ประสิทธิภาพ ของแบบฝึกทักษะ มีค่าเท่ากับ 81.40 / 84.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ 80/80

ธีรญา เหมี่ยมจุล (2547 : 58) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.07/ 81.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปิยฉัตร ศรีนาค (2540 : 33) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการฟังจับใจความของนักเรียน หลังใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ฟิทซ์แพทริก (Fitzpatrick. 1970 : 2789 - A) ได้ศึกษาวิธีสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้านการอ่านข้ามคำ และการอ่านเฉพาะจุด โดยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้ใช้แบบฝึกสำหรับอ่านข้ามคำ และแบบฝึกการอ่านที่เน้นทักษะการเคลื่อนไหวสายตา การอ่านข้ามคำเพื่อหาข้อเท็จจริงหรือคำตอบ การอ่านข้ามคำเพื่อจับใจความสำคัญ กลุ่มควบคุมเรียนตามหลักสูตรปกติไม่ได้ใช้แบบฝึก ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่ากลุ่มทดลองสามารถอ่านได้เร็วกว่า และมีความเข้าใจในการอ่านดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สเปียร์ส (Spears. 1973 : 4680 - A) ได้ทำการศึกษา การเรียนด้วยชุดการสอน และการเรียนแบบปกติในวิชา คณิตศาสตร์ ภาษาและทักษะในการอ่าน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ในรัฐลุยเซียนา ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้จากชุดการสอนจะให้ความก้าวหน้ากว่าการเรียนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะแสดงให้เห็นว่า แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่จำเป็นต่อการฝึกทักษะของนักเรียน แบบฝึกทักษะช่วยพัฒนาทักษะ ด้านการอ่านของผู้เรียนให้ดีขึ้น ช่วยให้นักเรียนเข้าใจในการอ่าน และสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้น รวมทั้งยังทำให้การสอนทักษะด้านการเขียนในวิชาภาษาไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้น และยังสามารถพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ได้ดีอีกด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขึ้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการเรียนการสอนวิชาการด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านทฤษฎีหรือด้านการปฏิบัติ ถ้าต้องการทราบความสามารถหรือพัฒนาการของผู้เรียน ก็จำเป็นต้องมีการทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักวิชาการได้ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2523 : 137) ; และประกิจ รัตนสุวรรณ (2525 : 200) ได้นิยามความหมายผลสัมฤทธิ์ หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้เหมือนกันว่า คือ คุณลักษณะ และ ความสามารถของ บุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝนอบรมหรือจากการสอน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2529 : 9) ได้ให้ความหมาย ของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเอาไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรม หรือ ความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นพฤติกรรมที่เจริญงอกงามขึ้นจากการฝึกอบรมสั่งสอนโดยตรง ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรม 6 ประเภท ได้แก่ ความรู้ - ความจำ, ความเข้าใจ, การนำไปใช้, การวิเคราะห์, การสังเคราะห์และการประเมินค่า

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะ และความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนการสอน และพฤติกรรม หรือมวลประสบการณ์ที่เปลี่ยนแปลงต้องเกิดจากการฝึกฝนอบรมหรือจากการสอน

3.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การจัดการเรียนการสอนนั้น หากต้องการจะทราบว่า ผู้เรียนมีคุณลักษณะหรือพฤติกรรมตามจุดประสงค์หรือบรรลุดจุดประสงค์หรือไม่ก็ต้องมีการวัด ซึ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนนี้ นักวิชาการกล่าวจำแนกไว้ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2523 : 137) ; และ ประกิจ รัตนสุวรรณ (2525 : 200) ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า การวัดผลสัมฤทธิ์สามารถวัดได้ 2 แบบตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติ หรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงให้ออกมาเป็นผลงานเช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องวัดโดยใช้ “ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performance test)”

2. การวัดด้านเนื้อหาหรือทฤษฎีเป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา (Content) อันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ในการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาหรือภาคทฤษฎีได้มากน้อยเพียงใด การวัดด้านเนื้อหาหรือภาคทฤษฎีเช่นนี้ใช้เครื่องมือวัดที่เรียกว่า “แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement test)”

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถวัดได้ 2 แบบคือการวัดด้านการปฏิบัติและการวัดด้านเนื้อหาหรือทฤษฎี

3.3 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักวิชาการได้ให้ความหมายแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

ชวาล แพรัตกุล (2516 :112) ให้ความหมายว่า แบบทดสอบความสัมฤทธิ์หมายถึง แบบทดสอบที่วัดความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่เด็กได้รับจากประสบการณ์ทั้งปวงทั้ง จากโรงเรียนและทางบ้าน ยกเว้นการวัดทางร่างกาย ความถนัด และทางบุคคลกับสังคม

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ (2543 : 20) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ คือแบบทดสอบที่มุ่งวัดเนื้อหาวิชาที่เรียนผ่านมาแล้วว่า นักเรียนมีความรู้ความสามารถเพียงใด

เชิดศักดิ์ ไชวาสินธุ์ (2525 : 44) ได้ให้ความหมายแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ว่าเป็น แบบทดสอบที่มุ่งวัดพฤติกรรมหรือคุณลักษณะและความสามารถของบุคคล อันเป็นผลเนื่องมาจากการ เรียนการสอนว่า ผู้เรียนได้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้อะไรบ้าง มีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการอย่างไร

รอสส์ ; และสแตนลีย์ (เยาวดี วิบูลย์ศรี. 2549 : 16; อ้างอิงจาก Ross and Stanley, 1967) ให้ความหมายสั้น ๆ ว่าแบบสอบผลสัมฤทธิ์หมายถึง แบบสอบที่ใช้วัดความสามารถทางวิชาการ เช่น แบบสอบวิชาเลขคณิต แบบสอบวิชาพีชคณิต ฯลฯ เป็นต้น

จากความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่นักวิชาการได้ให้ไว้ข้างต้น พอสรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้ ทักษะ และความสามารถของ ผู้เรียน อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน

3.4 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักวิชาการได้จำแนกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้เป็นประเภทต่าง ๆ ได้หลายแบบ แต่ ละแบบก็มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน ดังต่อไปนี้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2529 : 20 -28) ได้จำแนกแบบทดสอบผลวัดสัมฤทธิ์ออกไว้หลาย ประเภทดังต่อไปนี้

1. จำแนกตามลักษณะการสร้าง แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1.1 แบบทดสอบที่ครูสร้าง เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวัด และประเมินผลการเรียนการสอนในห้องเรียน ส่วนมากมักเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่าง ๆ โดยยึด เนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

1.2 แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ มีการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบ วิเคราะห์ และแก้ไขปรับปรุง จนแบบทดสอบมีประสิทธิภาพสูง สามารถนำไปใช้อย่างกว้างขวางทั่วประเทศ เป็นการสอบความรู้ที่เรียนตามหลักสูตรในแต่ละรายวิชา

2. จำแนกตามลักษณะของรูปแบบคำถามและการตอบ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 แบบทดสอบปรนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำตอบให้เลือกตอบ แบบทดสอบประเภทนี้มีแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- แบบให้เลือกตอบทางใดทางหนึ่ง เช่น ถูก - ผิด, จริง - ไม่จริง, โดยทั่วไป ใช้ชื่อว่า แบบถูก - ผิด

- แบบให้จับคู่คำตอบกับคำถาม ที่มีความสัมพันธ์กัน โดยทั่วไป ใช้ชื่อว่า
แบบจับคู่

- แบบให้เติมคำ หรือ ข้อความลงในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์ ใช้ชื่อว่า
แบบเติมคำ

- แบบให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดมาตอบ ใช้ชื่อว่า แบบเลือกตอบ

2.2 แบบทดสอบอัตนัยหรือแบบทดสอบความเรียงเป็นแบบทดสอบที่รูปแบบ
ของคำถามเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้เขียนตอบอย่างอิสระภายในเวลาที่กำหนดให้ ให้โอกาสแสดงความรู้
และความคิดอย่างเต็มที่

3. จำแนกตามปริมาณของผู้เข้าสอบ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

3.1 แบบทดสอบเป็นรายบุคคล เป็นแบบทดสอบที่ใช้กับการสอบครั้งละไม่
เกิน 1 คน ในเวลาเดียวกัน ส่วนมากมักเป็นการสอบที่ต้องการให้ผู้สอบปฏิบัติหรือกระทำให้ได้ผลงานที่
เป็นชิ้นเป็นอันเช่นการทดสอบความสามารถด้านกีฬา การทดสอบความสามารถในการใช้มือเป็นต้น

3.2 แบบทดสอบเป็นกลุ่ม เป็นแบบทดสอบที่ใช้สอบกับหลายคนในเวลา
เดียวกัน ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ใช้กันแพร่หลาย โดยมากมักจะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน

4. จำแนกตามวิธีการปฏิบัติในการสอบ แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

4.1 แบบให้ลงมือกระทำ เป็นแบบทดสอบที่ต้องการให้ผู้สอบปฏิบัติให้ดู
การทดสอบแบบนี้ต้องการวัดวิธีการหรือผลงานในการปฏิบัติเช่น การสอบภาคปฏิบัติในวิชาศิลปะ สุข
ศึกษา และพลศึกษา เป็นต้น

4.2 แบบทดสอบให้เขียนตอบ เป็นแบบทดสอบที่ผู้ตอบต้องใช้ดินสอหรือ
ปากกาเขียนตอบได้แก่ แบบทดสอบที่ใช้สอบกับคนเป็นกลุ่ม ซึ่งอาจจะเป็นแบบทดสอบอัตนัยหรือ
แบบทดสอบปรนัยก็ได้ ซึ่งใช้กันแพร่หลายในโรงเรียน

4.3 แบบทดสอบปากเปล่า เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้ตอบ ตอบด้วยคำพูดของ
ตนเอง ส่วนใหญ่ใช้สอบเป็นรายบุคคล เช่นการสอบสัมภาษณ์ การสอบอ่านฟังเสียง การสอบปริญา
นิพนธ์หรือการสอบที่ต้องการทราบความคิดเห็น เป็นต้น

5. จำแนกตามสิ่งที่ใช้ในการสื่อความหมายในคำถาม จำแนกเป็น 2 ประเภท

5.1 แบบทดสอบที่เป็นภาษา เป็นแบบทดสอบที่อาศัย การสื่อความหมาย
โดยใช้ภาษา เช่น การใช้ การฟัง พูด อ่าน เขียน แบบทดสอบประเภทนี้ ไม่เหมาะกับเด็กเล็ก เพราะ
ความสามารถของเด็กในด้านภาษายังไม่ดีพอ

5.2 แบบทดสอบที่เป็นรูปภาพ เป็นแบบทดสอบที่ใช้รูปภาพในการสื่อ
ความหมาย แบบทดสอบประเภทนี้เหมาะกับเด็กเล็ก และใช้ได้กว้างขวางทั่วไป

6. จำแนกตามขอบเขตของเวลาที่ให้ทำ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

6.1 แบบทดสอบที่จำกัดเวลา เป็นแบบทดสอบที่ต้องการวัดความเร็วในการทำสอบ มีข้อคำถามจำนวนมากข้อแต่ให้เวลาทำน้อย มักเป็นการทดสอบเกี่ยวกับทักษะด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ทักษะทางภาษา ทักษะในการบวกเลข ทักษะในการพิมพ์ดีด เป็นต้น

6.2 แบบทดสอบแบบที่ให้เวลามาก ๆ เป็นแบบทดสอบที่ต้องการวัดความรู้ความสามารถในเรื่องใดเรื่องหนึ่งว่า มีอยู่มากน้อยเพียงใด จะให้เวลาทำอย่างเต็มที่ตามที่เหมาะสมหรือจนกว่าจะเสร็จ เช่น แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่าง ๆ

7. จำแนกตามลักษณะของการเปรียบเทียบผลการสอบ แบ่งเป็น 2 ประเภท

7.1 แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถของบุคคล โดยอาศัยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ของรายวิชานั้น ๆ

7.2 แบบทดสอบอิงกลุ่ม เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถของบุคคล โดยอาศัยการเปรียบเทียบกับความสามารถของบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่ม

8. จำแนกตามจุดมุ่งหมายในการใช้ประโยชน์ แบ่งเป็น 2 ประเภท

8.1 แบบทดสอบวินิจฉัย เป็นแบบทดสอบที่ใช้เพื่อค้นหาข้อบกพร่องและหาสาเหตุของการบกพร่องในการเรียนรู้เป็นเรื่อง ๆ ไป

8.2 แบบทดสอบเพื่อการทำนาย เป็นแบบทดสอบที่ใช้เพื่อการพยากรณ์หรือทำนายว่า บุคคลนั้น ๆ ควรเรียนไปในด้านใด หรือควรประกอบการทำงานประเภทใด จึงจะเหมาะสม ส่วนใหญ่ได้แก่ แบบทดสอบความถนัด

9. จำแนกตามขอบเขตของคำตอบ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

9.1 แบบทดสอบไม่จำกัดตัวเลือกเป็นแบบทดสอบที่ต้องการให้อิสระสำหรับผู้ตอบในการตอบ การคิดหาคำตอบ ไม่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับตัวเลือกที่กำหนดให้เท่านั้น ผู้สอบสามารถแสดงความรู้โดยการเขียนได้อย่างอิสระด้วยคำพูดของตนเอง

9.2 แบบทดสอบจำกัดตัวเลือก เป็นแบบทดสอบที่กำหนดตัวเลือกในการตอบไว้ให้ ทำให้ขาดความอิสระในการคิดหาคำตอบ เพราะต้องตอบตามที่มีอยู่ในตัวเลือก แบบทดสอบประเภทนี้ที่ใช้กันอยู่มี 4 แบบ ได้แก่ แบบถูกผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่และแบบเลือกตอบ

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2549 : 23) กล่าวไว้ว่า เราสามารถจำแนกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ตามมิติต่าง ๆ ได้หลายมิติ แต่โดยทั่วไปมักจำแนกเป็น 2 ประเภทใหญ่คือแบบสอบผลสัมฤทธิ์มาตรฐานและแบบสอบผลสัมฤทธิ์ที่ครูสร้างขึ้น

จากการจำแนกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ดังที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า เราสามารถจำแนกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ได้หลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนำไปใช้หรือผู้จำแนก

3.5 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่มีคุณภาพที่ดีที่สุด นักวิชาการจึงได้เสนอแนะลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

ประกิจ รัตนสุวรรณ (2525 : 215) ได้เสนอแนะลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

- ขั้นที่ 1 วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ที่จะทดสอบให้มีความแจ่มชัด
- ขั้นที่ 2 คัดเลือกจุดมุ่งหมายที่จะทดสอบได้ด้วยแบบทดสอบ
- ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบของข้อคำถามในแต่ละจุดมุ่งหมาย
- ขั้นที่ 4 เขียนข้อคำถามโดยให้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่จะวัด
- ขั้นที่ 5 จัดลำดับข้อคำถามและจัดรูปแบบของแบบทดสอบ
- ขั้นที่ 6 วิพากษ์วิจารณ์และตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ
- ขั้นที่ 7 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบทดสอบ
- ขั้นที่ 8 จัดพิมพ์แบบทดสอบ และจัดทำเฉลยคำตอบ

บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ (2519 : 67) กล่าวว่า การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ถ้าจะให้ถูกต้องตามหลักวิชาและมีคุณภาพสูงนั้น จะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนอย่างมีระบบตามลำดับดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้าง
2. วิเคราะห์หลักสูตร
3. สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร
4. เขียนข้อสอบ
5. จัดพิมพ์ข้อสอบ
6. นำไปทดลองสอบกับนักเรียน
7. วิเคราะห์ข้อสอบรายข้อและทั้งฉบับ
8. ปรับปรุงแก้ไขข้อสอบโดยพิจารณาจากข้อ 7.

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2549 : 178 - 179) กล่าวว่า วัธีในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของการสอบ ให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยระบุเป็นข้อๆ และให้วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเหล่านั้น สอดคล้องกับเนื้อหาสาระทั้งหมดที่จะทำการสอบ

ขั้นที่ 2 กำหนดโครงเรื่องของเนื้อหาสาระ ที่จะทำการทดสอบให้ครบถ้วน

ขั้นที่ 3 เตรียมตารางเฉพาะ หรือ ผังของแบบทดสอบ เพื่อแสดงถึงน้ำหนักของเนื้อหาวิชาแต่ละส่วนและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการทดสอบให้เด่นชัด สั้นกระชับ และมีความชัดเจน

ขั้นที่ 4 สร้างข้อกระทงทั้งหมดที่ต้องการจะทดสอบ ให้เป็นไปตามสัดส่วนของน้ำหนักที่ระบุไว้ในตารางเฉพาะ

จากลำดับขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลฤทธิ์ดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การที่จะสร้างแบบทดสอบให้มีคุณภาพดี และมีประสิทธิภาพสูงนั้น ก็จำเป็นจะต้องสร้างให้ถูกต้องตามลำดับขั้นตอนของหลักวิชาการดังที่กล่าวข้างต้น

3.6 คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี

คุณลักษณะของแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถหรือพฤติกรรมทางสมองของผู้เรียนที่ดีนั้น นักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

ชวาล แพรัตกุล (2516 : 123 -136) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ประดุจดั่งหัวใจของการวัดผล ที่เราจะต้องยึดไว้ให้มั่น ดังนี้

1. แบบทดสอบที่ดีต้องเที่ยงตรง ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบประกอบด้วย
 - 1.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
 - 1.2 ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง
 - 1.3 ความเที่ยงตรงตามสภาพ
 - 1.4 ความเที่ยงตรงตามพยากรณ์
2. แบบทดสอบที่ดีต้องยุติธรรม
3. แบบทดสอบที่ดีต้องถามลึก
4. แบบทดสอบที่ดีต้องยั่วเป็นเยี่ยงอย่าง
5. แบบทดสอบที่ดีต้องจำเพาะเจาะจง
6. แบบทดสอบที่ดีต้องปรนัย หมายถึง คุณสมบัติ 3 ประการ เหล่านี้
 - 6.1 ความแจ่มชัด ในความหมายของคำถาม
 - 6.2 ความแจ่มชัด ในวิธีตรวจหรือมาตรฐานการให้คะแนน
 - 6.3 ความแจ่มชัด ในการแปลความหมายของคะแนนนั้น ๆ
7. แบบทดสอบที่ดีต้องมีประสิทธิภาพ
8. แบบทดสอบที่ดีต้องยากพอเหมาะ
9. แบบทดสอบที่ดีต้องมีอำนาจจำแนก
10. แบบทดสอบที่ดีต้องเชื่อมั่นได้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2529 : 41- 45) กล่าวถึงคุณลักษณะแบบทดสอบที่ดี ไว้ว่า

1. มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรง ความเที่ยงตรงนี้แบ่งเป็น 4 ลักษณะคือ

- 1.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
- 1.2 ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง
- 1.3 ความเที่ยงตรงตามสภาพ
- 1.4 ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์
2. มีคุณภาพด้านความเชื่อมั่น
3. มีความเป็นปรนัย คือมีลักษณะ 3 ประการได้แก่
 - 3.1 คำถามมีความแจ่มแจ้งชัดเจน
 - 3.2 การตรวจให้คะแนนชัดเจน ทำให้ผู้ตรวจไม่ว่าใครก็ตามตรวจให้คะแนนได้ตรงกัน
 - 3.3 การแปลความหมายคะแนนตรงกัน
4. มีการถามลึก
5. มีความยุติธรรม
6. มีลักษณะยั่วเย้าเป็นเยี่ยงอย่างในทางดี
7. มีอำนาจจำแนก
8. มีความยาก
9. มีลักษณะเฉพาะเจาะจง
10. มีประสิทธิภาพ

ดังนั้น เพื่อให้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคุณภาพดีและน่าเชื่อถือต่อผลของการทดสอบ จึงจำเป็นต้องสร้างให้ได้หรือใกล้เคียงตามคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้น

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางเรียนที่ได้จากการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะหรือชุดฝึกทักษะ ดังนี้

จันทนา การสอาด (2547 : 100) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย มหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์มีประสิทธิภาพ 88.14 / 80.91 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80 / 80 และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น หลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พิสมัย ยี่วิชัย (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยและเรียนโดยไม่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ผลของการศึกษาวิจัยพบว่า

นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึก มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้ใช้แบบฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลมโซย ด่านขุนทด (2544 : 50) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน มีผลสัมฤทธิ์การอ่านสูงกว่า นักเรียนที่สอนโดยไม่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุนทร มาตจรัญ (2545 : 57) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ผลสัมฤทธิ์ของชุดการสอนเพื่อเสริมทักษะการอ่านจับใจความ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของชุดการสอนเพื่อเสริมทักษะการอ่านจับใจความที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 83.11 / 82.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 และทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยการใช้ชุดการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปาริชาติ ไชยโสภา (2550 : 52) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการผันวรรณยุกต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุพรรณสุนทราภิรมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การผันวรรณยุกต์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนมีความสามารถเพิ่มมากขึ้น โดยสามารถวัดได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยขึ้น เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน และเป็นการส่งเสริมให้มีการนำแบบฝึกทักษะมาใช้ฝึกทักษะของผู้เรียนให้แพร่หลายต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมนักเรียน 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชนิด คือ

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย จำนวน 8 ชุด
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกทักษะ

การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยและหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ

3. ศึกษาหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย

4. เขียนนิยามปฏิบัติการของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ดังนี้ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย เป็นแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยมีหลักในการเลือกเนื้อหาเพื่อนำมาพัฒนาเป็นแบบฝึกทักษะดังนี้

1. สอดคล้องกับหลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้
 2. เนื้อหาเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน
 3. ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
 4. เนื้อหาเหมาะกับช่วงความสนใจของนักเรียน
 5. เนื้อหามีความถูกต้อง ไม่ขัดกับหลักศีลธรรม
5. ทำการคัดเลือกเนื้อหาประเภทนิทานคติธรรมที่สอดคล้องกับหลักการเลือกเนื้อหา

ในข้อ 4.

6. นำเนื้อหาที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว มาพัฒนาเป็นแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย จำนวน 8 ชุด ใช้เวลาในการเรียนชุดละ 2 ชั่วโมง ดังนี้

- ชุดที่ 1 อ่านดีมีทรัพย์
- ชุดที่ 2 อ่านจับใจความ
- ชุดที่ 3 ใจความอยู่ต้น อ่านค้นได้ดี
- ชุดที่ 4 อยู่ท้ายก็มี อ่านดีกำไร
- ชุดที่ 5 อยู่ต้นและท้าย อ่านได้สุชี
- ชุดที่ 6 อยู่กลางอ่านค้น ยิ่งค้นยิ่งมี
- ชุดที่ 7 อยู่ทุก ๆ ที่ อ่านถูกวิธีมีชัย
- ชุดที่ 8 เพียรอ่านจับใจ จะได้จดจำ นำไปใช้ คิดวิเคราะห์

7. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ได้สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อตรวจสอบ ความเหมาะสมด้านเนื้อหา และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

8. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความถูกต้องด้านเนื้อหา วัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนในแบบฝึกทักษะ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

การหาคุณภาพของแบบฝึกทักษะ

ในการหาคุณภาพของแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินแบบฝึกทักษะสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินที่ใช้ในการวิจัย
2. พิจารณาหัวข้อปัญหาและจุดมุ่งหมายเพื่อทราบว่าต้องการข้อมูลอะไรบ้าง
3. สร้างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา การประเมินเป็นข้อความที่มี

มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดความหมาย ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีคุณภาพดีมาก

คะแนน 4 หมายถึง มีคุณภาพดี

คะแนน 3 หมายถึง มีคุณภาพพอใช้

คะแนน 2 หมายถึง ต้องปรับปรุงคุณภาพ

คะแนน 1 หมายถึง ไม่มีคุณภาพ

แบบประเมินความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น ตามระดับมาตราส่วนประมาณค่า

รายการประเมินแบบฝึกทักษะ การอ่านจับใจความภาษาไทย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
2. เนื้อหาเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน					
3. ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
4. เนื้อหาเหมาะกับช่วงความสนใจของนักเรียน					
5. เนื้อหามีความถูกต้องไม่ขัดกับหลักศีลธรรม					
6. ความชัดเจนของคำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ					
7. ความน่าสนใจของแบบฝึกทักษะ					
8. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร					
9. ความเหมาะสมของภาพประกอบแบบฝึกทักษะ					
10. ความเหมาะสมของกิจกรรม					

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

4. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบ และนำไปปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้ว ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินแบบฝึกทักษะ ที่จะนำมาใช้ในการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

6. นำผลจากการประเมินมาพิจารณาค่าเฉลี่ย เพื่อจะใช้เป็นเกณฑ์ในการยอมรับ คุณภาพของแบบฝึกทักษะโดยผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.51 - 5.00 หมายถึง มีคุณภาพดีมาก

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 - 4.50 หมายถึง มีคุณภาพดี

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.51 - 3.50 หมายถึง มีคุณภาพพอใช้

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.51 - 2.50 หมายถึง ต้องปรับปรุงคุณภาพ

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.00 - 1.50 หมายถึง ไม่มีคุณภาพ

เกณฑ์ในการยอมรับว่า แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ ผู้ศึกษากำหนดให้มี ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

7. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ซึ่งยังไม่เคยเรียนด้วยแบบฝึกนี้มาก่อน จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบการรับรู้ข้อมูลพื้นฐานทั้งหมด เช่น คำแนะนำในการใช้ในแบบฝึกทักษะ ขั้นตอนการ ปฏิบัติกิจกรรม สำนวนภาษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

8. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร จำนวน 15 คน ซึ่งยังไม่เคยเรียนด้วยแบบฝึกนี้ มาก่อน เพื่อหาความเหมาะสมของ เวลา กิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ สื่อการเรียนรู้ การวัดผล และ ประเมินผล ข้อบกพร่องและข้อสงสัยต่างๆ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปทดลองให้ได้ประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์

9. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ปรับปรุงจนได้ประสิทธิภาพตาม เกณฑ์แล้ว ซึ่งเป็นฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1 ห้องเรียนมีนักเรียน จำนวน 40 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยต่อไป

ขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์ของการเรียนการสอน
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเทคนิคการเขียนข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ
3. สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม ที่นำมาทดลองสอนเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมการสอน และการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยสร้างให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้และครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละแบบฝึก จำนวน 60 ข้อ

การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนน ดังนี้ (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2543 : 248 - 249)
 - ให้คะแนน + 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - ให้คะแนน - 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 จากนั้นนำค่าการพิจารณามาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) โดยใช้สูตรของ โรวินลลีและแฮมเบิลตัน (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543 : 248 - 249 ; อ้างอิงจาก Rowinelli and Hambleton, 1977) การพิจารณาค่า IOC ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5
2. นำแบบทดสอบที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดทองเพลง จำนวน 100 คน
3. นำกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบแล้วมาตรวจให้คะแนน โดยเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ คือ
 - ข้อที่ตอบถูกต้องให้ 1 คะแนน
 - ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ตัวเลือกให้ 0 คะแนน

4. นำแบบทดสอบมาหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้อแล้ว คัดเลือกข้อที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .22 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .24 - .82 ไว้ใช้เป็นแบบทดสอบจริงจำนวน 40 ข้อ

5. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ได้คัดเลือกไว้ไปทดสอบ เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีแบบ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) สูตร KR.-20 (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538 : 198) ได้ค่าความเชื่อมั่น .91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการทดลอง

แบบแผนการทดลองสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ Randomized One - Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538 : 249) มีแบบแผนดังนี้

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการทดลอง Randomized One-Group Pretest - Posttest Design

กลุ่มทดลอง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

E หมายถึง กลุ่มทดลอง (Experimental group)

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนทำการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย (Pretest)

X หมายถึง การทำการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังทำการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ครบทุกชุด (Posttest)

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดลองใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 18 ชั่วโมง โดยใช้เวลาในการทดลองสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ทั้งนี้รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ใช้เวลาในการทดสอบ 60 นาที แล้วบันทึกผลการทดสอบไว้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ฝึกทักษะการอ่าน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย วันละ 1 ชุด เริ่มจากชุดที่ 1 จนถึงชุดที่ 8 และให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยทุกชุด แล้วนำผลการทดสอบมาตรวจ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้ ถ้าตอบถูก ได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 คำตอบ ได้ 0 คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
3. หลังจากสอนจนครบเนื้อหาที่กำหนดแล้ว นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ใช้เวลาในการทดสอบ 60 นาที รวมเวลาเรียนทั้งหมด 18 ชั่วโมง ทั้งนี้รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
4. ตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่นักเรียนได้ทำการทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน มาทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย แล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกทักษะระหว่างเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย และคะแนนเต็มของแบบฝึกทักษะทุกชุดรวมกัน มาหาคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80 ตัวแรก (E_1) และนำคะแนนรวมที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย และคะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียนมาหาคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80 ตัวหลัง (E_2)
2. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาตรวจให้คะแนน ดังนี้
ตอบถูก ให้ 1 คะแนน
ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 คำตอบ ให้ 0 คะแนน
3. นำคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย มาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ โดยใช้สูตรการทดสอบ t - test แบบ Dependent Sample

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการทำการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สถิติพื้นฐาน

4.1.1 หาค่าเฉลี่ยของคะแนน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ.

2538 : 73) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4.1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา

สายยศ. 2538 : 79) ดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียน

4.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

4.2.1 หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของ ไรวินELLI และแฮมเบิลตัน (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ : 2543 : 248 - 249; อ้างอิงจาก Rowinelli and Hambleton, 1977) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.2.2 หาค่าความยากง่าย ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538 : 210) ดังนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P คือ ค่าความยากง่าย

R คือ จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก

N คือ จำนวนคนที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

4.2.3 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538 : 211) ดังนี้

$$D = \frac{R_U - R_L}{\frac{N}{2}}$$

โดยที่ D คือ ค่าอำนาจจำแนก

R_U คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง

R_L คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน

N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

4.2.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยใช้วิธีแบบคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) สูตร KR.- 20 (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538 : 198) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} คือ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n คือ จำนวนข้อของเครื่องมือ

p คือ สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ นั่นคือสัดส่วนของคนทำถูกกับคนทั้งหมด

q คือ สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ คือ $1 - p$

S_t^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

4.2.5 หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80 / 80 โดยใช้
สูตร E_1 / E_2 (สุวิทย์ มูลคำ; และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2550 : 65 - 66) ดังนี้

$$\text{สูตรที่ 1} \quad E_1 = \frac{\sum x}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum x$ แทน คะแนนรวมของแบบฝึกทักษะ

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกทักษะทุกชิ้นรวมกัน

N แทน จำนวนผู้เรียน

$$\text{สูตรที่ 2} \quad E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum F$ แทน คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียน

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความสามารถด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
และหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้สูตรการทดสอบแบบ t - test
Dependent (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2540 : 248) ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ $df = n - 1$

เมื่อ t เป็นการแจกแจงแบบที

D เป็นความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

N เป็นจำนวนคู่

$\sum D^2$ เป็นผลรวมของความแตกต่างของคู่คะแนนแต่ละด้วยกำลังสอง

$(\sum D)^2$ เป็นการหาผลรวมของความแตกต่างของคู่คะแนนทั้งหมดมา ยกกำลังสอง

df เป็นค่าความเป็นอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N แทน จำนวนนักเรียน

E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในแบบฝึกคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึก

E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบทดสอบ

S แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum D$ แทน คะแนนรวมของผลต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

$\sum D^2$ แทน คะแนนรวมของผลต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ยกกำลังสอง

t แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณาใน t - distribution

ลำดับชั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 / 80
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t - test แบบ Dependent Sample

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นนำเสนออาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำแบบฝึกทักษะที่ได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินคุณภาพของแบบฝึกทักษะ ผลการประเมินคุณภาพ ดังตาราง 2

ตาราง 2 คุณภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย

รายการประเมินแบบฝึกทักษะ		
การอ่านจับใจความภาษาไทย	$\bar{X}$	ระดับคุณภาพ
1. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.33	ดี
2. เนื้อหาเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน	4.33	ดี
3. ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.67	ดีมาก
4. เนื้อหาเหมาะกับช่วงความสนใจของนักเรียน	4.00	ดี
5. เนื้อหามีความถูกต้องไม่ขัดกับหลักศีลธรรม	5.00	ดีมาก
6. ความชัดเจนของคำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ	4.67	ดีมาก
7. ความน่าสนใจของแบบฝึกทักษะ	4.33	ดี
8. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	4.00	ดี
9. ความเหมาะสมของภาพประกอบแบบฝึกทักษะ	4.00	ดี
10. ความเหมาะสมของกิจกรรม	4.67	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	4.4	ดี

เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินแบบฝึกทักษะโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านสรุปได้ว่า คุณภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยรวม มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี

การทดลองหาประสิทธิภาพ

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยก่อนเรียน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre -test) แล้วให้นักเรียนเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อนักเรียนได้เรียนและทำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความครบทุกชุดแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน (Post - test) ด้วย

แบบทดสอบชุดเดียวกัน และนำความสามารถทางการอ่านจับใจความระหว่างเรียน ที่ได้จากการทำกิจกรรมแต่ละแบบฝึกและความสามารถทางการอ่านจับใจความหลังเรียนด้วยแบบฝึกแต่ละชุด มาหาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ดังตาราง 3

ตาราง 3 ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย

ความสามารถด้านการอ่าน จับใจความภาษาไทย	N	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	$\bar{X}$	S	ร้อยละ E_1 / E_2
ระหว่างเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ	40	260	8,704	217.6	13.82	83.69
หลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ	40	80	2,606	65.15	5.42	81.44

จากตาราง 3 แสดงว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 83.69 / 81.44 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ 80/80

ตาราง 4 ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ 80/80 จำแนกแต่ละชุดฝึกทักษะ ดังนี้

แบบฝึกทักษะ	คะแนนเฉลี่ย ระหว่างเรียน	ร้อยละ E_1	คะแนนเฉลี่ย หลังเรียน	ร้อยละ E_2
(10)				
ชุดที่ 1 อ่านดีมีทรัพย์	(40) 39.1	97.75	8.23	82.3
ชุดที่ 2 อ่านจับใจความ	(45) 36.03	80.06	8.13	81.3
ชุดที่ 3 ใจความอยู่ต้น อ่านค้นได้ดี	(35) 28.43	81.21	8.2	82
ชุดที่ 4 อยู่ท้ายก็มี อ่านดีกำไร	(40) 32.25	80.63	8.2	82
ชุดที่ 5 อยู่ต้นและท้าย อ่านได้สู้ชี	(30) 24	80	8.03	80.3
ชุดที่ 6 อยู่กลางอ่านค้น ยิ่งค้นยิ่งมี	(20) 16.13	80.63	8.05	80.5
ชุดที่ 7 อยู่ทุก ๆ ที่ อ่านถูกวิธี มีชัย	(30) 24.5	81.67	8.18	81.8
ชุดที่ 8 เพียรอ่านจับใจ จะได้จดจำ นำไปใช้ คิดวิเคราะห์	(20) 17.18	85.88	8.15	81.5

จากตาราง 4 แสดงว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ทุกชุด

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนกับคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีการทางสถิติ t - test แบบ Dependent Sample ได้ผลดังตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการทดสอบ	n	$\bar{X}$	S	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	40	29.25	3.82	161	795	13.12**
หลังเรียน	40	33.28	2.99			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ให้มีคุณภาพดีและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร

สมมุติฐานในการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมนักเรียน 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลอง 18 ชั่วโมง โดยใช้เวลาในการทดลองสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ทั้งนี้รวมเวลาดทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชนิด คือ

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย จำนวน 8 ชุด
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหาประเภทนิทานคติธรรม จากหนังสือ นิทานธรรมะ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยแบ่งแบบฝึกทักษะออกเป็น 8 ชุด ดังนี้

- ชุดที่ 1 อ่านดีมีทรัพย์
- ชุดที่ 2 อ่านจับใจความ
- ชุดที่ 3 ใจความอยู่ต้น อ่านค้นได้ดี
- ชุดที่ 4 อยู่ท้ายก็มี อ่านดีกำไร
- ชุดที่ 5 อยู่ต้นและท้าย อ่านได้สุชี
- ชุดที่ 6 อยู่กลางอ่านค้น ยิ่งค้นยิ่งมี
- ชุดที่ 7 อยู่ทุก ๆ ที่ อ่านถูกวิธี มีชัย
- ชุดที่ 8 เพียรอ่านจับใจ จะได้จดจำ นำไปใช้ คิดวิเคราะห์

ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกทักษะ

การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยและหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ
3. ศึกษาหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
4. เขียนนิยามปฏิบัติการของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ดังนี้ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย เป็นแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยมีหลักในการเลือกเนื้อหาเพื่อนำมาพัฒนาเป็นแบบฝึกทักษะดังนี้
 1. สอดคล้องกับหลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้
 2. เนื้อหาเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน
 3. ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
 4. เนื้อหาเหมาะกับช่วงความสนใจของนักเรียน
 5. เนื้อหามีความถูกต้อง ไม่ขัดกับหลักศีลธรรม
5. ทำการคัดเลือกเนื้อหาประเภทนิทานคติธรรมที่สอดคล้องกับหลักการเลือกเนื้อหา
6. นำเนื้อหาที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว มาพัฒนาเป็นแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
7. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ได้สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อตรวจสอบ ความเหมาะสมด้านเนื้อหา และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

8. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความถูกต้องด้านเนื้อหา วัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนในแบบฝึกทักษะ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

การหาคุณภาพของแบบฝึกทักษะ

ในการหาคุณภาพของแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินแบบฝึกทักษะสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินที่ใช้ในการวิจัย
2. พิจารณาหัวข้อปัญหาและจุดมุ่งหมายเพื่อทราบว่าต้องการข้อมูลอะไรบ้าง
3. สร้างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา การประเมินเป็นข้อความที่มีมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดความหมาย ดังนี้
 - คะแนน 5 หมายถึง มีคุณภาพดีมาก
 - คะแนน 4 หมายถึง มีคุณภาพดี
 - คะแนน 3 หมายถึง มีคุณภาพพอใช้
 - คะแนน 2 หมายถึง ต้องปรับปรุงคุณภาพ
 - คะแนน 1 หมายถึง ไม่มีคุณภาพ
4. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินแบบฝึกทักษะที่จะนำมาใช้ในการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ
6. นำผลการประเมินมาพิจารณาหาค่าเฉลี่ย เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการยอมรับคุณภาพของแบบฝึกทักษะโดยผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.51 - 5.00 หมายถึง มีคุณภาพดีมาก

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 - 4.50 หมายถึง มีคุณภาพดี

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.51 - 3.50 หมายถึง มีคุณภาพพอใช้

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.51 - 2.50 หมายถึง ต้องปรับปรุงคุณภาพ

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.00 - 1.50 หมายถึง ไม่มีคุณภาพ

เกณฑ์ในการยอมรับว่า แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ ผู้ศึกษากำหนดให้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป เมื่อพิจารณาผลการประเมินหาค่าเฉลี่ย แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่า คุณภาพของแบบฝึกทักษะโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.4 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี

7. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ซึ่งยังไม่เคยเรียนด้วยแบบฝึกนี้มาก่อน จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบการรับรู้ข้อมูลพื้นฐานทั้งหมด เช่น คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะ ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม สำนวนภาษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

8. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร จำนวน 15 คน ซึ่งยังไม่เคยเรียนด้วยแบบฝึกนี้มาก่อน เพื่อหาความเหมาะสมของ เวลา กิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ สื่อการเรียนรู้ การวัดผล และ ประเมินผล ข้อบกพร่องและข้อสงสัยต่างๆ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปทดลองให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์

9. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ปรับปรุงจนได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์แล้ว ซึ่งเป็นฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1 ห้องเรียนมีนักเรียนจำนวน 40 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย

ขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์ของการเรียนการสอน
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเทคนิคการเขียนข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ
3. สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม ที่นำมาทดลองสอนเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมการสอน และการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยสร้างให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้และครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละแบบฝึก จำนวน 60 ข้อ

การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนน ดังนี้
 - ให้คะแนน + 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - ให้คะแนน - 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 จากนั้นนำค่าการพิจารณามาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง การพิจารณาค่า IOC ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

2. นำแบบทดสอบที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดทองเพลง จำนวน 100 คน
3. นำกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบแล้วมาตรวจให้คะแนน โดยเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ คือ
 - ข้อที่ตอบถูกต้องให้ 1 คะแนน
 - ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ตัวเลือกให้ 0 คะแนน
4. นำแบบทดสอบมาหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้อแล้ว ได้คัดเลือกข้อที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .22 -.80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .24 -.82 ไว้ใช้เป็นแบบทดสอบจริงจำนวน 40 ข้อ
5. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ได้คัดเลือกไว้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้ สูตร KR.-20 ได้ค่าความเชื่อมั่น .91

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ใช้เวลาในการทดสอบ 60 นาที แล้วบันทึกผลการทดสอบไว้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ฝึกทักษะการอ่าน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย วันละ 1 ชุด สัปดาห์ละ 2 ชุด เริ่มจากชุดที่ 1 จนถึงชุดที่ 8 และให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยทุกชุด แล้วนำผลการทดสอบมาตรวจ ให้คะแนน
3. หลังจากสอนจนครบเนื้อหาที่กำหนดแล้ว นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ใช้เวลาในการทดสอบ 60 นาที รวมเวลาเรียนทั้งหมด 18 ชั่วโมง ทั้งนี้รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
4. ตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่นักเรียนได้ทำการทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน มาทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย แล้วนำคะแนนที่ได้วิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้สูตร t - test (Dependent Sample)

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการพัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี และมีประสิทธิภาพ 83.69 / 81.44

2. นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ผลการวิจัยมีดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.69/81.44 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ 80/80 ทั้งนี้เพราะ แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบคือได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหา ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ศึกษารายละเอียดในหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์ปัญหา พิจารณาหาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยการสร้างแบบฝึกทักษะและเลือกเนื้อหาในส่วนที่จะสร้างแบบฝึกทักษะ ศึกษารูปแบบของการสร้างแบบฝึกทักษะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะ ออกแบบแบบฝึกทักษะแต่ละชุดให้มีรูปแบบและกิจกรรม ที่หลากหลาย น่าสนใจ ลงมือสร้างแบบฝึกทักษะในแต่ละชุด พร้อมทั้งแบบทดสอบหลังเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เมื่อสร้างแบบฝึกทักษะเรียบร้อยแล้ว จึงได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินคุณภาพ เมื่อแบบฝึกทักษะผ่านเกณฑ์การยอมรับว่า มีคุณภาพแล้ว นำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบการรับรู้ข้อมูลพื้นฐานทั้งหมด เช่น คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะ ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม จำนวนภาษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข นำแบบฝึกทักษะที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน ซึ่งยังไม่เคยเรียนด้วยแบบฝึกทักษะนี้มาก่อน เพื่อหาความเหมาะสมของ เวลา กิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนข้อบกพร่อง และข้อสงสัยต่าง ๆ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จากขั้นตอนดังกล่าว ทำให้แบบฝึกทักษะที่นำไปใช้ทดลองจริงมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ แสดงว่า แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความของผู้เรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธรา พรหมณี (2549 : 96) ที่ศึกษาค้นคว้า การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญมีประสิทธิภาพ 81.14/81.64 และนักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทิพากรณ์ กาฬะสิน (2541 : 56) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการทดลองพบว่า คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และได้ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเท่ากับ 81.40/84.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ 80/80

2. นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะ นักเรียนได้ศึกษาตามกระบวนการเรียนรู้ที่จัดไว้ในแบบฝึกทักษะซึ่งประกอบด้วย คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะที่เข้าใจได้ง่าย และมีจุดประสงค์ในการเรียนที่ชัดเจน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมความรู้ ความเข้าใจในการอ่านจับใจความที่ถูกต้อง นักเรียนจึงให้ความสนใจและทำกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกอย่างตั้งใจ และมีลำดับขั้นตอนการฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อช่วยกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น นอกจากนี้เนื้อหาที่นำมาให้นักเรียนได้ฝึกอ่านจับใจความเป็นเนื้อหาที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน จึงสร้างความสนใจในการอ่านของนักเรียน จากองค์ประกอบที่เสริมซึ่งกันและกันดังกล่าว จึงส่งผลให้นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาคม ทองเกษม (2549 : 52 - 53) และ สุริย์มาศ บุญฤทธิ์รุ่งโรจน์ (2544 : 106) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ ธีรญา เหมี่ยมจุล (2547 : 58) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ สูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่า การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้ดียิ่งขึ้น จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. เนื่องจากมีนักเรียนบางคนยังอ่านหนังสือได้ช้า ในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้ง ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและมีความเป็นกันเอง เพื่อให้นักเรียนจะได้ไม่วิตกกังวลมากเกินไป
2. ก่อนนำแบบฝึกทักษะไปใช้ ผู้สอนควรศึกษา ทำความเข้าใจให้ชัดเจนก่อน ก่อนที่จะนำไปให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ เพื่อจะได้ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนให้เข้าใจจุดมุ่งหมายและวิธีดำเนินการที่ถูกต้อง
3. ควรพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยจากการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะกับการเรียนด้วยรูปแบบอื่น ๆ
2. ควรศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสนใจหรือเจตคติของนักเรียนต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการฝึกหัดครู. (2529). รายงานการวิจัยเรื่อง *ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กไทยในระดับชั้น ป.5-ม.3*.
กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
- กรมวิชาการ. (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรรณิกา ศุภปัญญาวุฒิ. (2544). *ผลของการใช้แบบฝึกการอ่าน ต่อการพัฒนาความสามารถใน
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนผดุงนารี จังหวัด
มหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- กัลยา ยวนมาลัย. (2539). *การอ่านเพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- กิดานัน มลทอง. (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- กิตติยา รัศมีแจ่ม. (2549). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากหนังสือพิมพ์รายวัน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- จิรเดช เหมือนสมาน. (2551). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จากสื่อสิ่งพิมพ์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดทองเพลง สำนักงานเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. สาร-
นิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.*
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *เทคนิคการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- ฉันทนา การสอาด. (2547). *การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
(ภาษาไทย). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- ชวาล แพร่ตกุล. (2516). *เทคนิคการวัดผล*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ชลธิรา กลัดอยู่. (2517). *การใช้ภาษา*. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. (2525). *การวัดผลทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและ
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2547). การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เมธิปส์.

ถวัลย์ มาศจรัส. (2546). แบบฝึกหัด แบบฝึกเสริมทักษะ. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.

ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2533). พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครู ธนบุรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.

ทิพาภรณ์ กาฬะสิน. (2541). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วิจัยและพัฒนาการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.

ธีรญา เจริญมจล. (2547). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

นุชน้อย สติธังกูร. (2538). หลักการอ่าน. ใน ภาษาไทย 1. หน้า 55 - 70. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บันลือ พุกชะวัน. (2522). อุปเทศการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษาแนวบูรณาการ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

----- (2532). มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2519). การวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ปานรวี ยงยุทธวิชัย. (2548). การอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.

ปาริชาติ ไชยโสภา. (2550). การพัฒนาแบบฝึกการผันวรรณยุกต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ปิยฉัตร ศรีนาค. (2540). การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

ประกิจ รัตนสุวรรณ. (2525). การวัดและประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประทีป วาทิกทินกร. (2535). ลักษณะและการใช้ภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ภาควิชา ภาษาไทยและภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). การสอนอ่านเบื้องต้น. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน.
- พจน์ หนูคง. (2546). การสร้างชุดการสอนการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรา พรหมณี. (2549). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.
- พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ. (2539). การอ่านจับใจความและการย่อความ. ใน ภาษาไทย 4. หน้า 23 - 41. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระเทพฯ ทรงชี้ภาษาไทยเปลี่ยนตามเวลา. (2551, 10 กรกฎาคม). มติชน. หน้า 15.
- พรณี ชูชัย. (2522). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: วรุณการพิมพ์.
- พิสมัย ยี่วัชชัย. (2544). ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2529). การสร้างและพัฒนาแบบวัดผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไพศาล หวังพานิช. (2523). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มาลินี จุฑะรพ. (2541). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2549). การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ลมไชย ด่านขุนทด. (2544). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2537). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2538). *การอ่านจับใจความ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศศิธร ธีญลักษณ์นันท์. (2542). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น*. กรุงเทพฯ: เจริญดีเ็ดดูเคชั่น.
- ศิริพร ลิ้มตระการ. (2545). “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน หน่วยที่ 1” เอกสารการสอนชุดวิชา
การอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.
- สนธิ ตั้งทวี. (2529). *การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมบัติ มหารศ. (2523). *เอกสารการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สายสุณี สกุลแก้ว. (2534). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุนทร มาตจรัญ. (2545). *ผลสัมฤทธิ์ของชุดการสอนเพื่อเสริมทักษะการอ่านจับใจความ ระดับ
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงเคราะห์ สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2545). “การอ่านจับใจความ หน่วยที่ 3 “ เอกสารการสอนชุดวิชา การอ่านภาษาไทย
หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2547). *การสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้...การพัฒนาผู้เรียน.
ราชบุรี: ธรรมรักษ์การพิมพ์.*
- สุภาณี ชูเกลี้ยง. (2542). *การสร้างแบบฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ตามวิธีพา-
โนรามา เพื่อใช้สอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย).
สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรีย์มาศ บุญฤทธิ์รุ่งโรจน์. (2544). *การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและวิธีสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิทย์ มูลคำ; และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). *การพัฒนาผลงานทางวิชาการสู่...การเลื่อน
วิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

- อาคม ทองเกษม. (2549). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). มหาสารคาม:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- Barnett, J. A.; et al. (1960). *Teacher's Handbook*. New York: Middledness Penguin Book.
- Brook, Nalson. (1960). *Language and Language Learning*. New York: Harcourt Brace
Word.
- Fitzpatrick, Elaine Maric. (1970). *Development and Evaluation of Skimming Techniques
for Teaching Flexibility in Reading to High School Students*. Dissertation
Abstracts International. 31: 2789 - A.
- Miller, Wilma H. (1979). *The First R: Elementary Reading Today*. New York: Holt,
Rinehart and Winston.
- Spears, Carl Dewey. (1973, February). "A Comparative Analysis of an Adult Learning
Center and a Formal Adult Education Program with Reference to Elected
Variables" Dissertation Abstracts International. 36: 4680 - A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานัน รุ่งเรืองธรรม	อาจารย์ประจำภาควิชาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นางวิภาพร กล้าวิทย์กิจ	ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดเศวตฉัตร
พระมหานรินทร์ ประสมพงศ์	ครูพระช่วยสอนศีลธรรมในโรงเรียน โรงเรียนวัดทองเพลง

ภาคผนวก ข

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

**แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลาทำการทดสอบ 60 นาที

2. ให้นักเรียนเขียน (X) ทับตัวอักษร ก,ข,ค หรือ ง ที่เห็นว่า ถูกต้องที่สุด เพียงคำตอบเดียวถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบ ให้ขีดทับ ✕ แล้วเลือกตัวอักษรที่ต้องการ

เขียน ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

***** ขอให้นักเรียนทุกคนโชคดี *****

1. ข้อใดคือการเคลื่อนไหวสายตาในการอ่านหนังสือที่ถูกต้อง
 - ก. เคลื่อนจากข้างบนลงข้างล่าง
 - ข. เคลื่อนจากข้างล่างขึ้นข้างบน
 - ค. เคลื่อนจากซ้ายไปขวาและค่อย ๆ เลื่อนลงทีละบรรทัด
 - ง. เคลื่อนจากขวาไปซ้ายและค่อย ๆ เลื่อนลงทีละบรรทัด
2. ข้อใด **ไม่ใช่** จุดมุ่งหมายของการอ่านโดยทั่วไป
 - ก. เพื่อหาความรู้
 - ข. เพื่อศึกษาค้นคว้า
 - ค. เพื่อความเพลิดเพลิน
 - ง. เพื่อไม่ให้คุณครูทำโทษ
3. ข้อใด **ไม่ใช่** สาเหตุที่เราต้องฝึกอ่านให้เร็วและจับใจความให้ได้
 - ก. เพื่อค้นหาความรู้ใหม่ ๆ
 - ข. เพื่อนำไปคุยอวดเพื่อน ๆ
 - ค. เพื่อให้เป็นคนทันสมัย
 - ง. เพื่อให้เป็นคนก้าวหน้าทันโลก

4. ถ้านักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านจับใจความจะแก้ไขปัญหอย่างไร
 - ก. หาหนังสือยาก ๆ มาอ่านจะได้เก่งขึ้น
 - ข. ฝึกการอ่าน ด้วยการอ่านและฟังเพลงไปด้วย
 - ค. ฝึกการอ่าน ด้วยการอ่านหนังสือที่ง่าย ๆ และสนุก
 - ง. หาหนังสือที่นักเรียนไม่สนใจมาอ่าน เพื่อเพิ่มความสนใจ
5. คำในข้อใดมีความหมายเหมือนกัน
 - ก. นก ปักขา
 - ข. ดวงอาทิตย์ ศศิธร
 - ค. ดวงจันทร์ ทินกร
 - ง. ท้องฟ้า จันทรา
6. ข้อใดคือความหมายของการอ่านจับใจความ
 - ก. การอ่านเพื่อนำไปเล่าให้คนอื่นฟัง
 - ข. การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่อง
 - ค. การอ่านเพื่อทบทวนสิ่งที่ได้เรียนมาแล้ว
 - ง. การอ่านแต่จะย่อหน้าให้ถูกต้องแม่นยำ
7. การตั้งเป้าหมายในการอ่านจับใจความข้อใดไม่ถูกต้อง
 - ก. อ่านแล้วต้องอ่านให้ครบทุกคำ
 - ข. อ่านแล้วสามารถสรุปความได้
 - ค. อ่านได้รวดเร็วและจับใจความได้
 - ง. อ่านแล้วสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ได้
8. การอ่านจับใจความ ไม่ควร ปฏิบัติอย่างไร
 - ก. อ่านอย่างคร่าว ๆ พอเข้าใจ
 - ข. สรุปเนื้อหาจากการอ่านให้ได้
 - ค. ตัดข้อความของแต่ละประโยคมาเรียงต่อกัน
 - ง. ตั้งคำถามและพยายามหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน

9. “อาหารสำเร็จรูปพร้อมบริโภคคือ อาหารที่ผลิตเรียบร้อยแล้วพร้อมบริโภค ซึ่งบรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่ายทันที ได้แก่ ขนมขบเคี้ยวหลายประเภท เช่น มันฝรั่งทอดกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง รวมทั้งอาหารพร้อมปรุง” จากข้อความนี้ ประโยคใดมีความสำคัญคือข้อใด
- ได้แก่ ขนมขบเคี้ยวหลายประเภท
 - บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่ายทันที
 - มันฝรั่งทอดกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง รวมทั้งอาหารพร้อมปรุง
 - อาหารสำเร็จรูปพร้อมบริโภคคือ อาหารที่ผลิตเรียบร้อยแล้วพร้อมบริโภค
10. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดต่อไปนี้มี ความหมายตามตัว
- ดอกไม้เล็กๆ ขึ้นอยู่ริมทาง
 - เขาเป็นลูกหม้อของโรงเรียนนี้
 - เขาเห็นฉันเป็นดอกไม้ริมทาง
 - หญิงคนนั้นปากตลาดแคไหนใครก็รู้
11. “ในงานเลี้ยงเมื่อคืนนี้มีดาวเต็มไปหมด” คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายตรงกับข้อใด
- ดาวเต็มท้องฟ้า
 - คนเด่นเป็นพิเศษ
 - ท้องฟ้าสดใส จนมองเห็นดวงดาว
 - คนที่แต่งกายเต็มยศประดับดาวบนบ่า
12. “นักเรียนไม่ควรส่งเสียงดังในห้องสมุด เพราะจะเป็นที่รำคาญแก่คนอ่านหนังสือ” ใจความสำคัญของข้อความนี้คือ ข้อใด
- แก่คนอ่านหนังสือ
 - เพราะจะเป็นที่รำคาญ
 - ไม่ควรส่งเสียงดังในห้องสมุด
 - นักเรียนไม่ควรส่งเสียงดังในห้องสมุด
13. “นักเรียนเลือกหัวหน้าชั้นเป็นชายหนึ่งคนเป็นหญิงหนึ่งคน” ใจความสำคัญของข้อความนี้คือ ข้อใด
- นักเรียนเลือกหัวหน้าชั้น
 - เป็นชายหนึ่งคน
 - เป็นหญิงหนึ่งคน
 - เป็นชายหนึ่งคนเป็นหญิงหนึ่งคน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 14 - 15

ดาวเทียมสำรวจทรัพยากรดวงแรกของไทยและอาเซียน มีชื่อว่า “ธีออส” ทะยานขึ้นสู่อวกาศ เรียบร้อยแล้ว เมื่อเวลา 13.37 น. วันที่ 1 ตุลาคม 2551 ตามเวลาในประเทศไทย โดยจรวดที่ส่งมีชื่อว่า “เนปเปอร์” ส่งจากฐานส่งจรวด เมืองยาสนี เขตพื้นที่ทหารของรัสเซีย

(หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 ตุลาคม 2551 หน้า 13)

14. ดาวเทียมสำรวจทรัพยากรดวงแรกของไทยและอาเซียน มีชื่อว่าอะไร
 - ก. เนปเปอร์
 - ข. ยาสนี
 - ค. ธีออส
 - ง. ไทยคม
15. ใจความสำคัญของข้อความเบื้องต้น คือ ข้อใด
 - ก. มีชื่อว่า “ธีออส”
 - ข. โดยจรวดมีชื่อว่า “เนปเปอร์”
 - ค. ฐานส่งจรวดเมืองยาสนี เขตพื้นที่ทหารของรัสเซีย
 - ง. ดาวเทียมสำรวจทรัพยากรดวงแรกของไทยและอาเซียน มีชื่อว่า “ธีออส”
16. ข้อใดมีความหมายตรงกับสำนวนไทยว่า “ควั่นหลง”
 - ก. ควั่นไฟที่หลงมากับสายฝน
 - ข. ควั่นไฟที่หาที่มาไม่ได้
 - ค. เรื่องที่เกิดขึ้นยังไม่ยุติ
 - ง. เรื่องที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน
17. “ฉันลงทุนที่ไร้เข้าเนื้อตัวเองทุกทีเลย” คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. ได้กำไรมากมาย
 - ข. ขาดทุนเสียหาย
 - ค. ได้รับบาดเจ็บ
 - ง. ถูกทำร้ายร่างกาย

18. “การลงบัญชี การควบคุมสต็อก การเรียงพิมพ์ การสำรวจและเก็บสถิติ เครื่อง - คอมพิวเตอร์สามารถใช้แทนแรงงานคนได้” ข้อใดคือ ใจความสำคัญของข้อความนี้
- การลงบัญชี
 - การเรียงพิมพ์
 - การสำรวจและเก็บสถิติ
 - เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถใช้แทนแรงงานคนได้

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 19 - 20

หลังเทศกาลสงกรานต์ ราว ๆ กลางเดือน 6 ของทุกปี ชาวไทยทางภาคอีสาน จะจัดสร้างบั้งไฟขึ้น เพื่อจุดขึ้นไปขอฝนจากพญาแถน ซึ่งเป็นความเชื่อมาแต่โบราณทำสืบ ๆ กันมาเป็นเวลาช้านาน จึงเรียกว่า ประเพณีบุญบั้งไฟ

19. จากข้อความเบื้องต้นผู้เขียนต้องการอธิบายถึงข้อใด
- การสร้างบั้งไฟ
 - ประเพณีบุญบั้งไฟ
 - เทศกาลสงกรานต์
 - ชาวไทยทางภาคอีสาน
20. จุดประสงค์ของประเพณีบุญบั้งไฟคือข้อใด
- ความสนุกสนาน
 - ความเพลิดเพลิน
 - ขอฝนจากพญาแถน
 - ขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์
21. ข้อความต่อไปนี้ ข้อใดเป็นความจริง
- มนุษย์ไม่จำเป็นต้องดื่มน้ำ
 - มนุษย์จำเป็นต้องใช้อากาศหายใจ
 - มนุษย์ไม่จำเป็นต้องรับประทานอาหาร
 - มนุษย์หายใจได้โดยไม่ต้องใช้อากาศ

22. ข้อความในข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อเท็จจริง
- คนผอมคือคนที่รูปร่างไม่แข็งแรง
 - การแห่นางแมวทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล
 - สรรพสิ่งย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา
 - หากได้ยินเสียงนกแสกร้องแสดงว่า จะต้องมีคนตายในเร็ว ๆ นี้
23. “คนอีสานชอบกินส้มตำ เนื่องจากส้มตำเป็นอาหารพื้นเมืองของชาวอีสานที่หาмаกินได้ง่าย ไม่ว่าจะไปในท้องถิ่นใดทั่วภาคอีสาน ก็จะหาส้มตำกินได้ทั่วไป การกินส้มตำจึงเป็นวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมของคนอีสาน” ใจความสำคัญของข้อความนี้คือ ข้อใด
- คนอีสานชอบกินส้มตำ
 - เนื่องจากส้มตำเป็นอาหารพื้นเมือง
 - การกินส้มตำเป็นวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนอีสาน
 - ข้อ ก. และ ข้อ ค.
24. “เชื่อนมีประโยชน์ เช่น ช่วยป้องกันปัญหาน้ำท่วม ผลิตกระแสไฟฟ้าเป็นต้น แต่เราก็ควรจะทำการศึกษาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการสร้างเขื่อนก่อน” จากข้อความนี้ ข้อใดคือข้อคิดเห็น
- เชื่อนมีประโยชน์
 - ช่วยป้องกันน้ำท่วม
 - ผลิตกระแสไฟฟ้า
 - เราควรจะทำการศึกษาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

อ่านข้อความต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ 25 - 27

วันสงกรานต์ เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทยในสมัยโบราณ มีการทำบุญ ตักบาตร
 สรงน้ำพระ การขนทรายเข้าวัด ในการขนทรายเข้าวัดนี้จะมีการประกวดการก่อ
 พระเจดีย์ทราย ดังนั้น วันสงกรานต์ จึงเป็นประเพณีที่สำคัญอย่างหนึ่งของไทย
 เรียกว่า ประเพณีสงกรานต์

25. จากข้อความเบื้องต้นผู้เขียนต้องการอธิบายถึงข้อใด
- ก. การทำบุญ
 - ข. การตักบาตร
 - ค. วันสงกรานต์
 - ง. การขนทรายเข้าวัด
26. จากข้อความเบื้องต้น ข้อใดต่อไปนี้เป็น ไม่ใช่ ข้อเท็จจริง
- ก. วันสงกรานต์มีการประกวดบั้งไฟ
 - ข. วันสงกรานต์ เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทยในสมัยโบราณ
 - ค. วันสงกรานต์มีการทำบุญ ตักบาตร สรงน้ำพระ
 - ง. วันสงกรานต์เป็นประเพณีที่สำคัญอย่างหนึ่งของไทย
27. ใจความสำคัญของข้อความเบื้องต้นคือข้อใด
- ก. วันสงกรานต์ เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทยในสมัยโบราณ
 - ข. ในการขนทรายเข้าวัดมีการประกวดการก่อพระเจดีย์ทราย
 - ค. ประเพณีที่สำคัญอย่างหนึ่งของไทยเรียกว่า ประเพณีสงกรานต์
 - ง. ข้อ ก. และข้อ ค.
28. “สภาพสังคมทุกวันนี้วิกฤตมากยิ่งขึ้นกว่าครั้งไหน ๆ ในชีวิตของผมเท่าที่เคยเห็นมา”
- ข้อความนี้ ข้อใดสามารถอ่านข้ามได้ โดยไม่ทำให้ใจความสำคัญขาดหายไป
- ก. มากยิ่งขึ้น
 - ข. ครั้งไหน ๆ
 - ค. ในชีวิตของผม
 - ง. เท่าที่เคยเห็นมา
29. “ยุคนี้เป็นยุคแห่งข่าวสาร การอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการเรียน เพราะทำให้คนที่อ่านหุตา กว้างกว่าคนที่ไม่อ่าน” จากข้อความนี้ ใจความสำคัญอยู่ส่วนใดของข้อความ
- ก. ต้นข้อความ
 - ข. กลางข้อความ
 - ค. ท้ายข้อความ
 - ง. ต้นและท้ายข้อความ

30. “ในอีกไม่กี่นาทีข้างหน้าภายในห้องประชุมนี้ นักเรียนจะสาธิตการบังคับหุ่นยนต์ ผู้มีเกียรติท่านใดสนใจเกี่ยวกับการบังคับหุ่นยนต์ ก็เข้ามาภายในได้ครับ” จุดมุ่งหมายของข้อความนี้คือ ข้อใด
- ก. ชับไล่
 - ข. ตำหนิ
 - ค. เชิญชวน
 - ง. คัดค้าน
31. ใจความสำคัญของข้อความในข้อ 30 คือ ข้อใด
- ก. ในอีกไม่กี่นาทีข้างหน้า
 - ข. ก็เข้ามาภายในได้ครับ
 - ค. ผู้มีเกียรติท่านใดสนใจ
 - ง. นักเรียนจะสาธิตการบังคับหุ่นยนต์
32. “แดนเนรมิต เป็นสวนสนุกกลางแจ้ง ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 33 ไร่ริมถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร เปิดดำเนินการเมื่อ วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2519 มีเครื่องเล่นจากต่างประเทศมากกว่า 30 ชนิด แดนเนรมิตปิดดำเนินการลงเมื่อ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2543 เนื่องจากหมดสัญญาเช่าระยะเวลา 25 ปี” ข้อความนี้อธิบายถึง ข้อใด
- ก. ถนนพหลโยธิน
 - ข. กรุงเทพมหานคร
 - ค. แดนเนรมิต
 - ง. สัญญาเช่า
33. จากข้อความในข้อ 32 “แดนเนรมิต” คือสถานที่ในข้อใด
- ก. สวนสาธารณะ
 - ข. สวนสนุกกลางแจ้ง
 - ค. สถานที่ให้เราขอพร
 - ง. สถานที่ให้เรานอนหลับสนิท

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้ว ตอบคำถาม ข้อ 34 - 36

อุ่นใดใด โลกนี้ไม่มีเทียบเทียม	อุ่นอกอุ่นแขน อ้อมกอดแม่ตระกอง
รักเจ้าจึงปลูก รักลูกแม่ยอมห่วงใย	ไม่ยากจากไปไกล แม่เพียงครึ่งวัน
ให้กายเราใกล้กัน ให้ดวงตาใกล้ตา	ให้ดวงใจเราสอง เชื่อมโยงผูกพัน
อุ่นใดใด โลกนี้มีมีเทียบเทียม	อุ่นอกอุ่นใจ อ้อมรักลูกหลับนอน
น่านมจากอก อาหารของความอาทร	แม่พร่ำเตือน พร่ำสอน สอนสั่ง
ให้เจ้าเป็นเด็กดี ให้เจ้ามีพลัง	ให้เจ้าเป็น ความหวังของแม่ต่อไป ฯ

[“อุ่นอุ่น” ของ ศุ บุญเลี้ยง]

34. จากข้อความเบื้องต้นมุ่งให้เราระลึกถึงพระคุณของใคร
- พระคุณของพ่อ
 - พระคุณของแม่
 - พระคุณของครู
 - พระคุณของปู่
35. จากข้อความเบื้องต้นข้อใดที่แม่ ไม่ได้ พร่ำเตือน พร่ำสอน
- ให้ลูกมีพลัง
 - ให้ลูกเป็นเด็กดี
 - ให้ลูกเป็นคนเห็นแก่ตัว
 - ให้ลูกเป็นความหวังของแม่
36. อ่านข้อความเบื้องต้นแล้ว ทำให้ระลึกถึงคุณธรรมในข้อใดของแม่
- ความซื่อสัตย์
 - ความสุจริต
 - ความสามัคคี
 - ความเมตตากรุณา

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 37 - 40

ไอโอดีน

ไอโอดีนเป็นธาตุชนิดหนึ่งพบได้ในอาหารทะเล เช่น ปลาทู ปลากระบอก และเกลือทะเล ในพื้นที่ที่ห่างไกลจะไม่ค่อยพบไอโอดีน จึงทำให้ประชาชนในแถบภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นโรคขาดสารไอโอดีนกันมาก ถ้าขาดมากจะเกิดอาการคอพอกโตผิดปกติ ร่างกายแคระแกร็น ไม่สวยงาม เสียบุคลิกภาพ และที่สำคัญ ถ้าขาดไอโอดีนอย่างรุนแรง ก็สามารถทำให้เป็นโรคปัญญาอ่อนได้ หรือ ทางภาคเหนือเรียกว่า “เอ๋อ” การป้องกันวิธีง่าย ๆ โดยการกินอาหารทะเลทุกวัน เช่น ปลาทู ปลาทูเค็ม และรักษาได้ด้วยการเสริมธาตุไอโอดีนลงในเกลือ น้ำปลา น้ำดื่มและยาเม็ดเสริมไอโอดีน

[อาหารจานเดียว กองโภชนาการ กรมอนามัย]

37. จากข้อความเบื้องต้นไม่ได้กล่าวถึง เรื่องใดต่อไปนี้

- ก. การซื้อขายไอโอดีน
- ข. แหล่งที่พบไอโอดีน
- ค. วิธีป้องกันการขาดไอโอดีน
- ง. อันตรายจากการขาดไอโอดีน

38. ไอโอดีนพบได้ในอาหารในข้อใด

- ก. แป้ง
- ข. เนื้อสัตว์
- ค. อาหารทะเล
- ง. ผักและผลไม้

39. ข้อใดต่อไปนี้เกิดจากการขาดไอโอดีนอย่างรุนแรง

- ก. เสียบุคลิกภาพ
- ข. โรคปัญญาอ่อน
- ค. คอพอกโตผิดปกติ
- ง. ร่างกายแคระแกร็น

40. เรามีวิธีการรักษาการขาดไออนิดีนโดยวิธีการต่อไปนี้ ยกเว้น ข้อใด

- ก. ทานยาเม็ดเสริมธาตุไออนิดีน
- ข. เสริมธาตุไออนิดีนลงในน้ำดื่ม
- ค. รับประทานผักและผลไม้ทุกวัน
- ง. เสริมธาตุไออนิดีนลงในเกลือสำหรับปรุงอาหาร

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

ภาคผนวก ค

- ตัวอย่าง แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย

แบบฝึกทักษะ

การอ่านจับใจความภาษาไทย

ชุดที่ 2 อ่านจับใจความ

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 / โรงเรียน วัดเศวตฉัตร

วิชา ภาษาไทย วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะ

1. แบบฝึกทักษะชุดนี้เป็นแบบฝึกทักษะชุดที่ 2 จากแบบฝึกทักษะทั้งหมด 8 ชุด
2. แบบฝึกทักษะนี้สร้างขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนและฝึกทักษะด้วยตนเอง ขึ้นอยู่กับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน
3. ขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะ
 - 3.1 ศึกษาทำความเข้าใจจุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบฝึกทักษะ
 - 3.2 อ่านและทำความเข้าใจ ข้อแนะนำการอ่านจากใบความรู้
 - 3.3 ทำแบบฝึกทักษะในแต่ละกิจกรรมอย่างรอบคอบ ในบางกิจกรรม อาจจะมีคำอธิบายและคำแนะนำให้นักเรียนปฏิบัติ พร้อมตัวอย่าง
 - 3.4 ทำแบบทดสอบหลังเรียน
 - 3.5 ตรวจคำตอบแบบฝึกทักษะ บางกิจกรรม จากใบเฉลยแบบฝึกทักษะ
 - 3.6 นักเรียนไม่ควรดูคำตอบก่อนที่จะทำแบบฝึกทักษะเสร็จเรียบร้อย
 - 3.7 ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน จากใบเฉลยคำตอบ

อ่านคำแนะนำก่อน
นะครับ

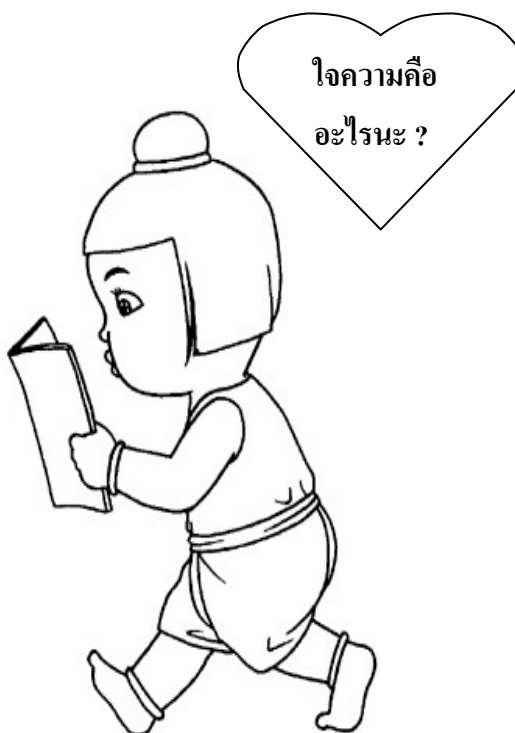

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนจบแบบฝึกทักษะชุดนี้แล้ว สามารถจับใจความ จากเรื่อง ที่อ่านได้

จุดประสงค์ย่อย

1. จับใจความ จากเรื่องที่อ่านได้
2. สรุปความและลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้
3. ตอบคำถาม จากเรื่องที่อ่านได้

ใบความรู้

การอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความคือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

ใจความสำคัญ คือ ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมด ข้อความอื่นๆ เป็นเพียงส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น ข้อความหนึ่งหรือตอนหนึ่ง จะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียว นอกนั้นเป็นใจความรอง

ใจความรองหรือส่วนขยายใจความสำคัญหมายถึง ประโยคที่ช่วยขยายเนื้อความของใจความสำคัญ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้น

การอ่านจับใจความให้บรรลุจุดประสงค์ มีแนวทางดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจนเช่น อ่านเพื่อความรู้หรือเพื่อความเพลิดเพลิน เพราะจะเป็นแนวทางให้กำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสม และจับใจความหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
2. สรุทวส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าวๆเช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ฯลฯ เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว
3. ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าเป็นประเภทใด เช่น สารคดี ตำรา บทความ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางอ่านจับใจความได้ง่าย
4. ใช้ความสามารถทางภาษาในด้านการแปลความหมายของ คำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ ในเรื่อง อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

5. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที้อ่านมาประกอบ จะทำให้เข้าใจและจับใจความเรื่องที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

[กรมวิชาการ (2546) การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน้า 188-189]

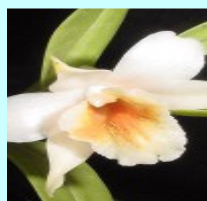
ตัวอย่าง การอ่านจับใจความ

พิธีไหว้ครูเป็นพิธีที่ดีงาม ทุกต้นปีการศึกษา แต่ละโรงเรียนจะจัดให้มีพิธีไหว้ครูขึ้น เพื่อให้ศิษย์ได้กราบไหว้ระลึกถึงพระคุณของครูและเพื่อปลูกจิตสำนึกให้รู้ว่า การที่เราจะเป็นคนดี มีวิชาเลี้ยงตัวได้นั้น ก็ด้วยพระคุณของครูทั้งสิ้น

ใจความสำคัญของข้อความนี้ คือ พิธีไหว้ครูเป็นพิธีที่ดีงาม

ส่วนขยายใจความสำคัญ คือ โรงเรียนจะจัดให้มีพิธีขึ้น เพื่อให้ศิษย์ได้กราบไหว้ระลึกถึงพระคุณของครูและปลูกจิตสำนึกให้รู้พระคุณของครู

กิจกรรมที่ 1 เหมือนกันเราพี่น้อง

นักเรียนจะสามารถอ่านจับใจความได้ถูกต้องและรวดเร็ว จำเป็นจะต้อง
รู้จัก ความหมายและความแตกต่างของคำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่มีความหมายเหมือนกับคำที่กำหนดให้

ตัวอย่าง ทอง : กรรณ พลอย นก ทิชากร

1. นก : ทินกร ศศิธร ทิชากร อัมพร
2. เพชร : สุพรรณ หิรัญ มาศ วชิระ
3. น้ำ : นาวา คีรี คูหา อุทก
4. ตา : กรรณ จักขุ ชิวหา พาหา
5. จมูก : นัยน์ นาสา นข ทันต์
6. แผ่นดิน : ภมร ภูริ คีรี คูหา
7. ดอกบัว : โกมล กุสุมาลย์ มัลลิกา เรณู
8. ดวงอาทิตย์ : ศศิธร อัมพร ทินกร ทิชากร
9. ดวงจันทร์ : ระวี นภา ทิฆัมพร ศศิธร
10. ห้องฟ้า : รัชนี แชนภา ปักษา

กิจกรรมที่ 2

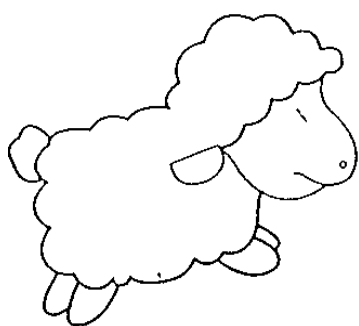
ช่วยกันมอง ใครแกะดำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่มีความหมายแตกต่างจากคำที่กำหนดให้

ตัวอย่าง ทอง : สุพรรณ สุวรรณ กนก วิหค

1. แผ่นดิน : ปฐวี ภูมิ ธรณี ธานี
2. นก : สกุนา วิหค ปักษา มัจฉา
3. ใจ : มานัส กมล มน มานพ
4. แสงสว่าง : วิภา รังสี ภาณุ ทินกร
5. เมือง : ธานี บุรี นคร ภพ
6. ดอกไม้ : บุปผา โกสุม โกมล กุสุมัลย์
7. แม่ : ชนนี มาตุ มารดา ชนก
8. แม่น้ำ : สินธุ นที สาคร พสุธา
9. เงิน : รชตะ หิรัณย์ หิรัญ รัตนะ
10. ช้าง : กุญชร นาค หัตถิ มหิงสา

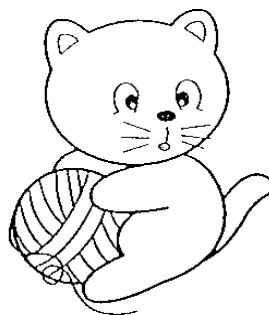
กิจกรรมที่ 3 ใครหนอ ไม่ถูกครอบงำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่มีความหมายไม่ถูกครอบคลุมด้วยความหมายของคำอื่น

ตัวอย่าง ประชาชน : พ่อค้า ชาวนา ครู นักเรียน ช่าง

1. กีฬา : ฟุตบอล เทนนิส ตะกร้อ ตะกร้า
2. เครื่องประดับ : แหวนเพชร ตุ้มหู ไปหู สร้อยคอ
3. เครื่องเรือน : โต๊ะ เก้าอี้ เตียงนอน ขอนไม้
4. เครื่องครัว : หม้อ กระทะ กระท้อน ตะหลิว
5. งานมงคล : งานแต่ง งานศพ งานวันเกิด งานขึ้นบ้านใหม่
6. เกษตรกร : ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่ ชาวไทย
7. ศิลปิน : นักมวย นักร้อง นักดนตรี นักแสดง
8. สื่อมวลชน : วิทย์ โทรทัศน์ พัดลม หนังสือพิมพ์
9. พาหนะ : รถยนต์ รถไฟ เครื่องบิน เครื่องเสียง
10. เวชภัณฑ์ : น้ำเกลือ ผ้าพันแผล ผ้าพันคอ เข็มฉีดยา

กิจกรรมที่ 4

อ่านในใจแล้ว จับใจความ

ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่องต่อไปนี แล้วตอบคำถาม

พระที่อุกมองข้าม

มีชนบทแห่งหนึ่งในประเทศจีน ตั้งอยู่เชิงเขาเป็นภูมิประเทศที่สงบ อุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร มีธารน้ำใสไหลผ่านหมู่บ้าน ต้นไม้ทุกต้นใบสดเขียวขจี ในทุ่งนาก็สะพรั่งด้วยต้นข้าวที่ชูรวงเป็นสีทอง ตัดกับท้องฟ้าสีคราม มองไปทางไหนก็ชื่นใจเจริญตา ชาวชนบทส่วนใหญ่มีอาชีพออกไปทางทำไร่ทำนา ผู้อยู่เรือนก็ปั้นฝ้ายทอผ้า ต่างมีความสุข มีฐานะมั่งคั่ง เหนือขึ้นไปบนยอดเขา มีกุฏิพระภิกษุอยู่จำศีลภาวนา

เชิงเขามีกระท่อมน้อยหลังหนึ่ง เป็นที่อยู่ของสองแม่ลูก แม่นั้นแม้อายุจะย่างเข้าสู่วัยชรา แต่นางยังแข็งแรงพอที่จะรับจ้างเขาทำงานหาเลี้ยงลูกได้ บุตรของนางเป็นเด็กหนุ่มใหญ่ ไม่เอาการเอางาน ดื้อดื้อน ไม่เชื่อถ้อยฟังคำมารดา ไม่สนใจในความเหนื่อยยากของแม่ที่ตรากตรำทำงานหนัก เอาแต่เที่ยวเตร่ เล่นสนุก ถึงกระนั้นนางก็รักเขาอย่างสุดสวาทซาดใจ คอยเอาอกเอาใจมิให้นาทร

วันหนึ่งเขาแลเห็นเพื่อนกราบพระพุทธรูป ก็นึกในใจว่า การที่เพื่อนของเขามีฐานะดี คงเป็นเพราะหมั่นกราบไหว้พระ เย็นวันนั้นเขาจึงขึ้นไปบนเขา เข้าไปนมัสการขอพระพุทธรูปจากพระภิกษุที่พำนักอยู่บนยอดเขา เพื่อเอาไปไว้บูชาที่เรือน หวังจะได้มั่งคั่ง เหมือนคนอื่นๆ

พระภิกษุได้ฟังก็กล่าวว่า “ฟังก่อน เหม็ง เจ้าจะแก้จนด้วยการกราบไหว้พระนั้น ไม่สำเร็จดอก ป่วยการเปล่า ในเมื่อที่เรือนของเจ้าก็มีพระอยู่แล้ว จงเคารพบูชาเถิดเจ้าจะจำเริญ”

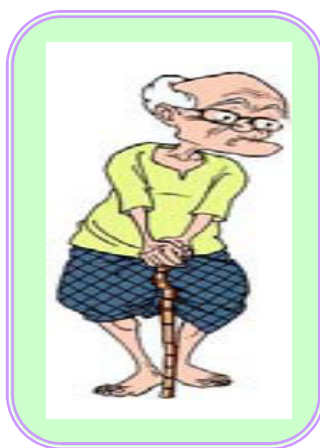
เหม็งได้ฟังก็ฉงน อุทานว่า “ที่บ้านของกระผมไม่เคยมีพระเลยสักองค์

กระผมยากจนนักหนาจึงอยากได้ไปไว้นูชากับเขาบ้าง”

พระภิกษุยังคงยืนกรานว่า “กลับไปเถิดเหม็ง พระเฝ้ารออยู่ที่บ้านแล้ว กลับถึงบ้านคืนนี้ เมื่อเจ้าเคาะประตู ท่านจะออกมาเปิดรับเจ้าอย่างรีบร้อน ผลิผลามเสียจนใส่รองเท้ากลับข้าง เสื้อที่สวมก็กลับด้านนอกอยู่ด้านใน”

เหม็งได้ฟังดังนั้นก็สันทัดยิ่งนัก นมัสการลาพระภิกษุรีบกลับ ฝ่าลมหนาว และละอองน้ำค้างมาตลอดทาง กว่าจะถึงบ้านก็เปียกโชกไปทั้งตัว ทันทีที่เขา เคาะประตูกระท่อม ผู้ที่เปิดประตูรับเขา ก็คือมารดาของเขานั่นเอง

เหม็ง สังเกตเห็น
กลับข้าง เสื้อที่นางใส่ก็กลับ
นางก็เอ่ยขึ้นว่า “เหม็ง....
แม่เป็นห่วง กลัวลูกจะไป
แม่ตั้งตาคอย ตั้งแต่หัวค่ำ
ลูกเปียกปอนไปหมดทั้งตัว

นางสวมรองเท้า
พอเห็นลูกชาย
ลูกหายไปในมา
เป็นอันตราย
จนดีก็ อ้าวนั่น...
ไปเปลี่ยนเสื้อผ้า

เสีย แล้วไปผิงไฟที่หน้าเตา เจ้าหิวไหม แม่จะไปเอาข้าวมาให้กิน”

กระแสดเสียงที่หลังออกมานั้นนุ่มนวลนัก เปี่ยมด้วยความรัก ความห่วงใย ความเมตตาปรานีที่บริสุทธิ์ใจ เขาหวนระลึกถึงคำของพระภิกษุบนยอดเขา ก็ประจักษ์แจ่มแจ้งในบัดนั้นเองว่า แม่นี่แหละคือพระของเขา พระที่อยู่ใกล้ตัวมาแต่ช่อนแต่ออก แต่เขามองละเลยไม่เคยคิดเอาใจใส่ แม่เท่านั้นที่จะเสียสละให้ลูกได้ทั้งชีวิต และเลือดเนื้อ มุ่งหวังแต่จะให้ลูกมีความสุข ความเจริญ แม่เป็นผู้มีแต่ให้ ไม่หวังสิ่งตอบแทน ตัวนี้ดี มีแต่จะรับเอาฝ่ายเดียว

นับแต่นั้นมา เขาก็บำเพ็ญตนอยู่ในโอวาท เติบโตจนเคารพบูชามารดาของเขาเหนือสิ่งใด ๆ ในโลก

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียน X ทับตัวอักษร ก,ข,ค หรือ ง ที่นักเรียนเห็นว่า ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบ ให้ขีดทับ ✕ แล้วเลือกข้อที่ต้องการ

1. อาชีพใดที่ไม่ปรากฏในนิทานเรื่องนี้
ก. ทำไร่ ข. ทำนา ค. ทอผ้า ง. ค้าขาย
2. นิทานเรื่องนี้เกิดขึ้นในประเทศใด
ก. ประเทศไทย ข. ประเทศเวียดนาม
ค. ประเทศจีน ง. ประเทศญี่ปุ่น
3. ภูมิประเทศในนิทานเรื่องนี้เป็นอย่างใด
ก. เป็นที่ลุ่มน้ำท่วม ข. เป็นที่แห้งแล้ง
ค. เขงเขาที่สูงอุดมสมบูรณ์ ง. เขงเขาที่กันดาร
4. ในนิทานเรื่องนี้กษัตริย์ประทับอยู่ที่ใด
ก. เขงเขา ข. กลางหุบเขา ค. บนยอดเขา ง. ใกล้เมืองหลวง
5. ใจความสำคัญของย่อหน้าที่หนึ่งของนิทานเรื่องนี้ คือ ข้อใด
ก. อุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร ข. ต้นไม้ทุกต้นใบสดเขียวขจี
ค. ชนบทแห่งหนึ่งในประเทศจีน ง. ตั้งอยู่เขงเขาเป็นภูมิประเทศที่สูง
6. อุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึง ข้อใด
ก. อาหารจำพวกเนื้อสัตว์ ข. อาหารจำพวกเผือก,มัน
ค. อาหารจำพวกผลไม้ ง. อาหารจำพวกข้าว
7. บุตรของนางเป็นเด็กหุ่น หนุมใหญ่ ไม่เอาการเอางาน ดื้อด้านไม่เชื่อถ้อย ฟังคำมารดา คำกล่าวนี้หมายถึง ใคร
ก. พระภิกษุ ข. เหมิง ค. เพื่อนของเหมิง ง. ชาวชนบท
8. เหมิงขึ้นไปบนเขาเพื่ออะไร
ก. ขอพรจากพระภิกษุ ข. ขอพรจากพระพุทธรูป
ค. ขอพระพุทธรูปจากพระภิกษุ ง. ขอของขลังจากพระภิกษุ

9. ถึงกระนั้นนางก็รักเขาอย่างสุดสวาสดิใจ คอยเอาอกเอาใจ มิให้อนาทร ข้อใดต่อไปนี้เป็นไ้ความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้
- ก. ความไม่เอื้อเฟื้อ ข. ความไม่มีโรค
ค. ความไม่เอาใจใส่ ง. ความไม่เห็นอกเห็นใจ
10. พระภิกษุกล่าวว่า “ในเมื่อที่เรือนของเจ้าก็มีพระอยู่แล้ว จงเคารพบูชาเถิด เจ้าจะจำเริญ” พระที่พระภิกษุกล่าวถึงในนิทานเรื่องนี้ คือใคร
- ก. พระพุทธรูป ข. พระสงฆ์
ค. ปู่ ง. แม่
11. เหม็งได้ฟังดังนั้นก็สนเท่ห์ยิ่งนัก คำที่ขีดเส้นใต้ ไม่ตรงกับความหมายใด
- ก. ความสงสัย ข. ความฉงน
ค. ความไม่แน่ใจ ง. ความสงบใจ
12. จากนิทานเรื่องนี้ นักเรียนไม่เห็นพฤติกรรมใดของผู้ที่ได้ชื่อว่า แม่
- ก. ความรัก ข. ความห่วงใย
ค. ความเสียสละ ง. ความอาฆาตพยาบาท
13. ต่อไปนี้ คำใดมีความหมายเดียวกันกับคำว่า เคารพ
- ก. อัญชลี ข. วันทา
ค. คารวะ ง. ชมา
14. นิทานเรื่องนี้ นักเรียนได้อะไรจากเหม็ง
- ก. ความกตัญญูและความมีสติปัญญา
ข. ความกตัญญูและความเจ้าเล่ห์
ค. ความกตัญญูและความเมตตา
ง. ความกตัญญูและความเห็นแก่ตัว
15. นิทานเรื่องนี้ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านไม่มองข้ามใคร
- ก. พระพุทธรูป ข. บิดามารดา
ค. พระราชา ง. พระภิกษุ

เฉลย แบบฝึกทักษะ ชุดที่ 2

กิจกรรมที่ 1

1. นก : ทิชากร 2. เพชร : วชิระ 3. น้ำ : อุทก
4. ตา : จักษุ 5. จมูก : นาसा 6. แผ่นดิน : ฐิ
7. ดอกบัว : โกมล 8. ดวงอาทิตย์ : ทินกร
9. ดวงจันทร์ : ศศิธร 10. ท้องฟ้า : นภา

กิจกรรมที่ 2

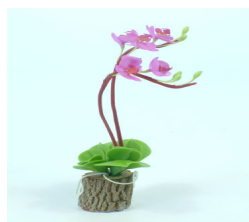
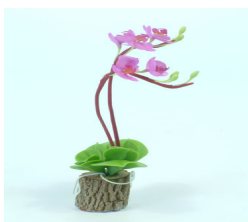
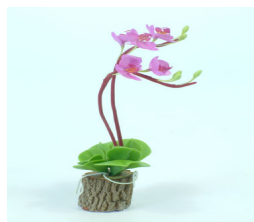
1. แผ่นดิน : ธานี 2. นก : มัจฉา 3. ใจ : มานพ
4. แสงสว่าง : ทินกร 5. เมือง : ภพ 6. ดอกไม้ : โกมล
7. แม่ : ชนก 8. แม่น้ำ : พสุธา
9. เงิน : รัตนะ 10. ช้าง : มหิงสา

กิจกรรมที่ 3

1. กี่ฟ้า : ตะกร้า 2. เครื่องประดับ : ไบหู
3. เครื่องเรือน : ขอนไม้ 4. เครื่องครัว : กระท้อน
5. งานมงคล : งานศพ 6. เกษตรกร : ชาวไทย
7. ศิลปิน : นักมวย 8. สื่อมวลชน : พัดลม
9. พาหนะ : เครื่องเสียง 10. เวชภัณฑ์ : ผ้าพันคอ

กิจกรรมที่ 4

1. ง. 2. ค. 3. ค. 4. ค. 5. ค. 6. ง. 7. ข. 8. ค. 9. ข.
10. ง. 11. ง. 12. ง. 13. ค. 14. ก. 15. ข.

แบบทดสอบหลังเรียน แบบฝึกทักษะ ชุดที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียน X ทับตัวอักษร ก,ข,ค หรือ ง ที่นักเรียนเห็นว่า ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบ ให้ขีดทับ ✕ แล้วเลือกข้อที่ต้องการ

1. คำในข้อใดคือความหมายของคำว่า ดอกบัว
 - ก. กุสุมาลย์ ข. โกมล ค. มัลลิกา ง. เรณู
2. คำในข้อใดคือความหมายของคำว่า พระอาทิตย์ ทุกคำ
 - ก. อัมพร ทิวา ข. ทิชากร ธรณี
 - ค. ทินกร รังสิมา ง. ศศิธร ปฐวี
3. คำในข้อใด ไม่ใช่ ความหมายของคำว่า ช้าง
 - ก. มหิงสา อัสดะ
 - ข. นาค หัตถิ
 - ค. กุญชร นาค
 - ง. กุญชร หัตถิ
4. คำในข้อใด ไม่ใช่ ความหมายของคำว่า แม่น้ำ
 - ก. สินธุ นที
 - ข. นที สาคร
 - ค. สินธุ คงคา
 - ง. พสุธา นาวา
5. คำในข้อใด ไม่ถูกครอบคลุมด้วยความหมายของคำว่า เกษตรกร
 - ก. ชาวนา ชาวสวน
 - ข. ชาวสวน ชาวไร่
 - ค. ชาวนา ชาวไร่
 - ง. ช่างการช่างไทย ชาวไทย

6. ข้อใดคือความหมายของการอ่านจับใจความ
 - ก. การอ่านเพื่อทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนมาแล้ว
 - ข. การอ่านออกเสียงดัง ๆ เพื่อให้คนอื่นได้ยิน
 - ค. การอ่านเพื่อมุ่งค้นหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
 - ง. การอ่านออกเสียงทำนองเสนาะอย่างไพเราะ
7. ข้อใด ไม่ใช่ แนวทางในการอ่านจับใจความ
 - ก. อ่านให้ละเอียดครบทุกตัวอักษร
 - ข. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
 - ค. สรุปรวส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ
 - ง. แปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ ในเรื่องให้ถูกต้อง
8. ความหมายของใจความสำคัญคือ ข้อใด
 - ก. ข้อความที่ช่วยขยายเนื้อความให้ชัดเจน
 - ข. ข้อความที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้อ่านเข้าใจยิ่งขึ้น
 - ค. ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่นในย่อหน้าทั้งหมด
 - ง. ข้อความที่ทำให้ความหมายของประโยค ชัดเจนยิ่งขึ้น
9. ข้อใด ไม่ใช่ สาเหตุให้เราต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน
 - ก. เพื่อเป็นแนวทางในการอ่าน
 - ข. เพื่อกำหนดวิธีการอ่านให้เหมาะสม
 - ค. เพื่อจับใจความหรือหาคำตอบได้รวดเร็วขึ้น
 - ง. เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
10. บุคคลในข้อใด ไม่ใช่หลักในการอ่านจับใจความ
 - ก. มานีอ่านหนังสือโดยไม่ตั้งจุดมุ่งหมาย
 - ข. มานะอ่านหนังสือเพื่อหาคำตอบทุกครั้ง
 - ค. แก้วทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือก่อนอ่าน
 - ง. พลอยสรุปรวส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ ก่อนอ่าน

เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน
แบบฝึกทักษะ ชุดที่ 2 ครับ

1. ข. 2. ค. 3. ก. 4. ง. 5. ง.
6. ค. 7. ก. 8. ค. 9. ง. 10. ก.

ถูกต้องเลย
ครับ

คอยติดตาม ชุดต่อไป

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	พระมหาประมง สวัสดิ์ลาภา
วันเดือนปีเกิด	30 สิงหาคม 2513
สถานที่เกิด	อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1401/4 วัดเศวตฉัตร แขวงบางลำภูล่าง เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูพระช่วยสอนศีลธรรมในโรงเรียน
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	โรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	เปรียญธรรม ห้า ประโยค จากสำนักเรียนคณะจังหวัด จังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนบาลีไตรปิฎกมอศึกษา มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2542	พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) จาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิชาเอก การสอนสังคมศึกษา
พ.ศ. 2552	กศ.ม. สาขาวิชาการมัธยมศึกษา (การสอนภาษาไทย) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร